

NLB Banka d.d., Sarajevo

Finansijski izvještaji
za godinu završenu 31. decembra 2015.

Sadržaj

	Strana
Izvještaj nezavisnog revizora	2
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	4
Izvještaj o finansijskom položaju	5
Izvještaj o promjenama kapitala	6
Izvještaj o novčanim tokovima	7
Napomene uz finansijske izvještaje	8 - 79

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Fra Anđela Zvizdovića 1
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel +387 33 296 308
Fax +387 33 296 309
www.ey.com

ID 4201625380006
PDV 201625380006

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima NLB Banke d.d., Sarajevo

Izveštaj o finansijskim izvještajima

Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja NLB Banke d.d., Sarajevo (dalje u tekstu „Banka“) koji obuhvaćaju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2015. godine, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i rezervama i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu te sažetak značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije (koji su prikazani na stranicama 8 do 79).

Odgovornost Uprave za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i za one interne kontrole za koje Uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili pogreške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost izraziti mišljenje o tim finansijskim izvještajima temeljeno na našoj reviziji. Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima. Ti standardi zahtijevaju da postupamo u skladu s etičkim zahtjevima i planiramo te obavimo reviziju kako bismo stekli razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji bez značajnog pogrešnog prikazivanja.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objavama u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci ovise o revizorovoj prosudbi, uključujući i procjenu rizika značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja uslijed prijevare ili pogreške. U stvaranju tih procjena rizika, revizor razmatra interne kontrole relevantne za subjektovo sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja kako bi se oblikovali revizorski postupci koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola poslovnog subjekta. Revizija također uključuje ocjenjivanje primjerenosti primijenjenih računovodstvenih politika i razumnosti računovodstvenih procjena koje je obavila Uprava, kao i ocjenjivanje cjelokupne prezentacije finansijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše revizijsko mišljenje.

Ernst & Young d.o.o. Sarajevo
Fra Anđela Zvizdovića 1
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Tel +387 33 296 308
Fax +387 33 296 309
www.ey.com
ID: 4201625380006
PDV: 201625380006

Mišljenje

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i fer prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2015. godine, rezultate poslovanja i novčane tokove za 2015. godinu u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Zvonimir Madunić
Prokurist
Ernst&Young d.o.o. Sarajevo

Maja Hafizović
Ovlašteni revizor

Sarajevo, 31. marta 2016. godine

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2015.	2014.
Bilans uspjeha			
Prihodi po kamata	5a	44.517	44.853
Rashodi po kamata	5b	(13.845)	(17.066)
Neto prihodi po osnovu kamata	5	<u>30.672</u>	<u>27.787</u>
Troškovi rezervisanja za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke (neto)	8	<u>(8.443)</u>	<u>(9.413)</u>
Neto prihodi po osnovu kamata poslije troškova rezervisanja		22.229	18.374
Prihodi od naknada i provizija	6a	17.437	16.567
Rashodi od naknada i provizija	6b	(5.549)	(5.106)
Dobit po osnovu kursnih razlika	7	1.147	1.514
Ostali prihodi od poslovanja		702	689
Troškovi zaposlenih	9a	(15.603)	(14.610)
Opći i administrativni troškovi	9	(11.198)	(10.866)
Ostali rashodi od poslovanja		(522)	(608)
Dobit prije oporezivanja		<u>8.643</u>	<u>5.954</u>
Porez na dobit	10	(952)	(728)
Neto dobit za godinu		<u>7.691</u>	<u>5.226</u>
Ostala sveobuhvatna dobit/gubitak:			
Gubitak po osnovu finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju		(182)	(286)
Gubitak/Dobit po osnovu rezervisanja za otpremnine (MRS 19)		(713)	237
Ostali sveobuhvatni gubitak za godinu		<u>(895)</u>	<u>(49)</u>
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu		<u>6.796</u>	<u>5.177</u>
Zarada po dionici (u BAM)	24	<u>21,36</u>	<u>18,96</u>

Napomene na stranama od 8 do 79 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Izveštaj o finansijskom položaju

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	31. decembar 2015.	31. decembar 2014.
AKTIVA			
Novčana sredstva i računi kod Centralne banke BiH	11	206.133	191.392
Plasmani bankama	12	59.184	76.151
Kreditni komitentima	13	589.583	579.130
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	14	54.877	35.990
Materijalna imovina	15	19.803	19.283
Nematerijalna imovina	16	402	368
Ostala aktiva	17	2.457	2.638
Ukupna aktiva		932.439	904.952
OBAVEZE			
Depoziti banaka	18	3.443	2.560
Depoziti komitenata	19	763.740	745.428
Obaveze po uzetim kreditima	20	46.446	46.958
Subordinirani dug	21	-	15.163
Ostale obaveze	22	5.804	6.039
Ostala rezervisanja	23	5.484	3.077
Ukupne obaveze		824.917	819.225
KAPITAL			
Dionički kapital	24	53.605	38.605
Zakonske rezerve		46.730	40.540
Revalorizacione rezerve - finansijska imovina raspoloživa za prodaju		(28)	154
Ostale revalorizacione rezerve		(476)	237
Zadržana dobit		7.691	6.191
Ukupni kapital		107.522	85.727
Ukupni kapital i obaveze		932.439	904.952

Napomene na stranama 8 do 79 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Uprava je odobrila prikazane finansijske izvještaje dana 31. marta 2016. godine te ih potpisuje:

Iztok Gorjanić
 Zamjenik direktora

Senad Redžić
 Direktor

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Izvještaj o promjenama kapitala

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Revalorizacione rezerve		Zadržana dobit	Ukupno
			Finansijska imovina AFS	Ostale revalorizacione rezerve		
Stanje na dan 31. decembra 2013. godine	38.605	36.278	440	-	5.228	80.551
Raspored dobiti za 2013. godinu	-	4.262	-	-	(4.262)	-
Isplaćene dividende	-	-	-	-	(1)	(1)
<i>Neto dobit za godinu</i>	-	-	-	-	5.226	5.226
<i>Ostali sveobuhvatni gubitak/dobit</i>	-	-	(286)	237	-	(49)
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	(286)	237	5.226	5.177
Stanje na dan 31. decembra 2014. godine	38.605	40.540	154	237	6.191	85.727
Raspored dobiti za 2014. godinu	-	5.225	-	-	(5.225)	-
Isplaćene dividende	-	-	-	-	(1)	(1)
Prenos zadržane dobiti u zakonske rezerve	-	965	-	-	(965)	-
<i>Emisija dionica</i>	15.000	-	-	-	-	15.000
<i>Neto dobit za godinu</i>	-	-	-	-	7.691	7.691
<i>Ostali sveobuhvatni gubitak</i>	-	-	(182)	(713)	-	(895)
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	(182)	(713)	7.691	6.796
Stanje na dan 31. decembra 2015. godine	53.605	46.730	(28)	(476)	7.691	107.522

Napomene na stranama od 8 do 79 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
Izvještaj o novčanim tokovima

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

	Napomena	2015.	2014.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Primici kamata po kreditima		39.773	38.847
Primici naknada i provizija po kreditima te naknada od mjenjačkih poslova		24.030	23.650
Plaćene kamate na depozite komitentima		(12.808)	(14.142)
Novčane isplate zaposlenim i dobavljačima		(32.282)	(29.831)
Isplate po vanbilansnim ugovorima		(59)	(524)
Primici i isplate po vanrednim stavkama		320	322
<i>(Povećanje) / smanjenje u operativnoj aktivni:</i>			
<i>(Povećanje) kredita datih komitentima</i>		(6.133)	(36.178)
<i>Povećanje / (smanjenje) u operativnim obavezama:</i>			
Povećanja depozita komitenata i ostale obveze iz tekućeg poslovanja		9.179	102.022
Plaćeni porez na dobit		(769)	(686)
Neto novčana sredstva iz poslovnih aktivnosti:		21.251	83.480
Novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti			
Primici kamata od plasmana finansijskim institucijama		900	955
Primici dividendi		10	6
(Nabavka) finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto		(19.501)	(7.564)
(Nabavka) nematerijalnih sredstva		(229)	(321)
(Nabavka) nekretnina i opreme		(1.881)	(615)
Prodaja ostalih sredstava		201	10
Neto novčana sredstva (korištena u) ulagačke aktivnosti		(20.500)	(7.529)
Novčani tokovi od finansijskih aktivnosti			
		15.000	-
Kamata plaćena na pozajmice		(2.744)	(4.189)
Primljene pozajmice		19.997	20.309
Povrat pozajmica		(35.341)	(29.435)
Isplata dividendi		(1)	(2)
Neto novčana sredstva korištena u finansijskim aktivnostima:		(3.089)	(13.317)
Neto (smanjenje) povećanje novca i novčanih ekvivalenata:		(2.338)	62.634
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine:		267.235	204.594
Efekt promjene deviznog kursa:		(31)	7
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine:		264.866	267.235

Novac i novčane ekvivalente čine gotovina u blagajni i sredstva na računima kod Centralne banke BiH (napomena 11), te sredstva na računima kod drugih banaka (napomena 12) bez plasmana bankama preko 30 dana (napomena 4), bez pripadajućih obračunatih dospelih i nedospelih kamata i naknada.

	Napomena	2015.	2014.
Novčana sredstva i računi kod Centralne banke BiH	11	206.133	191.392
Plasmani bankama	12	59.184	76.151
<i>Umanjeno za:</i>			
Novčana sredstva sa dospjećem preko 30 dana	4	(451)	(308)
Ukupno		264.866	267.235

Napomene na stranama od 8 do 79 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. Opći podaci

NLB Banka d.d., Sarajevo (u daljem tekstu: Banka) je banka univerzalnog tipa koja kroz različite načine organizacije posluje duže od stotinu godina. Kao samostalno dioničko društvo Banka je organizovana počevši od 1. aprila 1990. godine.

Banka je inicijalno upisana u Registar privrednih subjekata kod Kantonalnog suda u Tuzli, a danas kod Općinskog suda u Sarajevu, te u registru kod Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH, sa svim relevantnim podacima i dozvolama izdatim od Agencije za bankarstvo FBiH (u daljem tekstu: FBA) i drugih nadležnih organa.

Skupština dioničara Banke donijela je dana 16. septembra 2015. godine Odluku o promjeni adrese sjedišta i promjeni naziva Banke, osnovom koje je sjedište Banke izmješteno iz Tuzle u Sarajevo, na adresu Džidžikovac 1. Slijedom navedene promjene došlo je i do promjene u nazivu Banke, iz NLB Banka d.d., Tuzla u NLB Banka d.d., Sarajevo.

Dana 05. novembra 2015. godine Općinski sud u Sarajevu donio je Rješenje o izmjenama podataka, kojim je u Registru privrednih subjekata izvršen upis promjene naziva i sjedišta Banke.

Svoje poslovanje Banka obavlja neposredno i preko organizacionih dijelova, i to:

- a) Filijala Tuzla sa ekspozituroom Lukavac i agencijama Centar, Slatina, Irac, Sjenjak i Korzo,
- b) Filijala Sarajevo sa ekspozituroom Goražde i agencijama Centar, Pofalići, Ilidža, Markale i Alipašino Polje,
- c) Filijala Mostar sa ekspoziturama Čapljina, Široki Brijeg i Ljubuški i agencijom Centar,
- d) Filijala Živinice sa ekspoziturama Banovići i Kladanj,
- e) Filijala Kalesija sa ekspoziturama Sapna i Teočak,
- f) Filijala Gradačac sa ekspoziturama Srebrenik, Brčko, Čelić, Rahić, Orašje i Odžak,
- g) Filijala Gračanica sa ekspozituroom Doboj Istok i agencijom Klokotnica,
- h) Filijala Zenica sa ekspoziturama Travnik, Vitez i Tešanj,
- i) Filijala Bihać sa ekspozituroom Cazin.

Preko centrale u Sarajevu i razvijene poslovne mreže Banka pruža kompletan servis finansijskih i konsalting usluga među kojima su:

1. primanje svih vrsta novčanih depozita i drugih novčanih sredstava;
2. davanje i uzimanje kredita i finansijski lizing;
3. davanje svih oblika novčanog jemstva;
4. učešće, kupovina i prodaja instrumenata tržišta novca i kapitala za svoj ili tuđi račun;
5. usluge platnog prometa i prenosa novca;
6. kupovina i prodaja strane valute;
7. izdavanje i upravljanje sredstvima plaćanja (uključujući kreditne kartice, putne i bankarske čekove);
8. pohranjivanje i upravljanje vrijednosnim papirima i drugim vrijednostima;
9. usluge finansijskog menadžmenta;
10. kupovina i prodaja vrijednosnih papira i
11. usluge faktoringa i forfetinga;
12. usluge posredovanja u osiguranju, u skladu sa propisima koji uređuju posredovanje u osiguranju;
13. druge poslove koji proizilaze iz tačkaka od 1. do 12.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO

Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2015. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

---

1. Opći podaci (nastavak)

Dioničari Banke

	31. decembar 2015.		31. decembar 2014.	
	Iznos u BAM	%	Iznos u BAM	%
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, Slovenija	52.177.300	97,34	37.177.280	96,30
Ostali	1.427.860	2,66	1.427.860	3,70
Ukupno	53.605.160	100,00	38.605.140	100,00

Sjedište Banke je na adresi Džidžikovac 1, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina.

Većinski vlasnik Banke je Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana, sa 97,34% udjela u dioničkom kapitalu na dan 31. decembra 2015. godine, koja je i krajnji vlasnik Banke

Zaposleni

Na dan 31. decembra 2015. godine NLB Banka d.d., Sarajevo je imala 424 zaposlenih (2014: 430 zaposlenih).

1. Opći podaci (nastavak)

Nadzorni odbor

Predsjednik	Blaž Brodnjak	30.5.2013-29.5.2017
Član	Elvira Kalkan	30.5.2013-19.5.2015
Član	Vincenc Jamnik	30.5.2013-16.9.2015
Član	Andreas Burkhardt	9.12.2013-29.5.2017
Član	Suzana Žmavc	30.5.2013-29.5.2017

31.12.2015:

Predsjednik	Blaž Brodnjak	30.5.2013-29.5.2017
Član	Marjana Usenik	20.5.2015-29.5.2017
Član	Ayda Šebić	17.9.2015-29.5.2017
Član	Andreas Burkhardt	9.12.2013-29.5.2017
Član	Suzana Žmavc	30.5.2013-29.5.2017

Odbor za reviziju

Predsjednik	Manja Kerstein	2.6.2014-22.12.2015
Član	Peter Zelen	2.6.2014-22.12.2015
Član	Marko Jerič	2.6.2014-1.6.2018
Član	Barbara Deželak	2.6.2014-1.6.2018
Član	Mojca Vrečar	2.6.2014-22.12.2015

31.12.2015:

Predsjednik	Tatjana Jamnik Skubic	23.12.2015-1.6.2018
Član	Nikolina Lilek	23.12.2015-1.6.2018
Član	Marko Jerič	2.6.2014-1.6.2018
Član	Barbara Deželak	2.6.2014-1.6.2018
Član	Nataša Simčič	23.12.2015-1.6.2018

Uprava

Direktor	Senad Redžić	1.1.2015-31.12.2018
Zamjenik direktora	Iztok Gornik	1.1.2015-31.12.2018
Izvršni direktor	Lidija Žigić	1.1.2015-31.12.2018

Glavni interni revizor

Elma Spahović

Sekretar Banke

Amela Dizdarević-Bulja

1. Opći podaci (nastavak)

1.1. Makroekonomsko okruženje

Oporavak u zoni eura je nastavljen u 2015. godini, mada su neki ekonomski akteri još uvijek prilično suzdržani u pogledu očekivanja i povjerenja u istrajnost i održivost ekonomskog rasta. Rast je niži od očekivanog, isto kao i cijene. Na nivo rasta u zoni eura je presudno uticalo usporavanje privrednog rasta u zemljama u razvoju, dok je izuzetno niska inflacija determinisana prije svega niskim cijenama energenata. Pozitivna strana pada cijena nafte bi mogla biti rast realnog raspoloživog dohotka domaćinstva i porast profitabilnosti preduzeća i, usljed toga, rast potrošnje i investicija u zoni eura.¹

Loša ekonomska situacija, sporo usvajanje zakona, nestabilna klima za investitore, visoka stopa nezaposlenosti, korupcija i kontinuirana politička nestabilnost osnovne su odlike ekonomske pozicije BiH. I pored toga, najznačajniji pokazatelji u 2015. godini bilježe rast u odnosu na prošlu godinu, i to: realni BDP, izvoz i uvoz, industrijska proizvodnja, PDV prihodi i sl. Sa 30. septembrom 2015. godine realni BDP je rastao 3,1% u odnosu na isti kvartal prethodne godine. Prema raspoloživim podacima Direkcije za ekonomsko planiranje BiH, za prvih deset mjeseci 2015. godine BiH je ostvarila povećanje fizičkog obima industrijske proizvodnje od 2,7% u odnosu na isti period prethodne godine. Najznačajniji doprinos rastu industrijske proizvodnje imala je prerađivačka industrija i rudarstvo, koje su ostvarile rast od 2,5% odnosno 7,9%. U istom periodu bilježi se rast broja zaposlenih i neznatan rast neto plata. Smanjenje cijena nafte i hrane na svjetskom tržištu su imali glavni uticaj na razvoj cijena u BiH što se odrazilo na deflaciju od 0,9% u odnosu na isti period 2014. godine. Direkcija za ekonomsko planiranje BiH predviđa dalji rast BDP-a od 2,5% za kraj 2015. godine, te rast od 3,1% u 2016. godini. Kao osnova rasta očekuje se pojačana domaća potražnja kao i usporavanje rasta budžetskog deficita. Poboljšanje globalne ekonomske situacije može dovesti do priliva novih investicija, pojačanog izvoza što će u konačnici inicirati povećanje potražnje.²

Kao rezultat svojih analiza 11. septembra 2015. godine agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima“. U julu 2012. godine agencija Moody's Investors Service potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B3“ i izmijenila izgled „sa posmatranja - negativno na stabilne izgleda“.³

Jačanje institucija kroz implementaciju strukturalnih reformi, pojednostavljenje procesa političkog odlučivanja, unapređenje međuentitetskih odnosa i jačanje vladinih finansija, uslov su za poboljšanje kreditnog rejtinga.

U prva tri kvartala 2015. godine, kao i prethodnih nekoliko godina, prisutne su manje oscilacije, odnosno promjene u oba smjera (pad ili rast) u bilansnoj sumi, te ključnim bilansnim kategorijama: depozitima, ukupnom kapitalu, kreditnim obavezama, novčanim sredstvima i kreditima. To ukazuje na već duže vremena prisutnu stagnaciju bankarskog sektora, što je i razumljivo, imajući u vidu okruženje u kojem posluju banke u FBiH, odnosno u BiH. Likvidnost, profitabilnost i kapitaliziranost sektora mogu se ocijeniti zadovoljavajućim, te se može zaključiti da je bankarski sektor i dalje ostao stabilan i siguran.⁴

Monetarna politika i dalje djeluje prema aranžmanu valutnog odbora, koji se pokazao kao dobar mehanizam.

Uprava Banke vjeruje da je poduzela sve potrebne mjere da podrži postojanje i rast poslovanja Banke u postojećim okolnostima.

---

¹ Bilten 3 CBBiH 2015.

² Web publikacije Direkcije za ekonomsko planiranje BiH

³ www.cbbh.ba

⁴ Informacije o bankarskom sistemu Federacije Bosne i Hercegovine 30.09.2015

1. Opći podaci (nastavak)

1.2. Uticaj na likvidnost

Do izbijanja globalne finansijske i ekonomske krize, u normalnim uslovima poslovanja banaka i stabilnom okruženju rizik likvidnosti je imao sekundaran značaj, odnosno kreditni rizik je bio u prvom planu. Nakon prenošenja globalne krize i njenog negativnog uticaja na finansijski i ekonomski sistem u BiH, došlo je do porasta rizika likvidnosti.

U cilju prevazilaženja finansijskih poremećaja te očuvanja likvidnosti, Banka je nastavila s pojačanim praćenjem rizika likvidnosti, a redovno ažurira i prilagođava likvidnosne planove u skladu sa tržišnom situacijom. Konstantno se prate depoziti velikih deponenata, rokovi dospijeca istih, te održavaju kontakti i razgovori sa njima.

U skladu sa smjericama Odbora za upravljanje aktivom i pasivom NLB Grupe, Banka je obavezna da održava ciljane limite koji su obavezujući za sve banke u NLB Grupi:

- Udio nebankarske pasive u bilansnoj sumi (nebankarske obaveze / ukupna aktiva) – limit je min 70% a ostvarenje na dan 31. decembra 2015. godine 84,7%,
- Bruto krediti nebankarskom sektoru / depoziti nebankarskog sektora - maksimalni koeficijent 110% (sa 31. decembrom 2015. godine odnos bruto kredita i depozita je 86,8%, - Banka ispunjava navedeni limit),
- Neto nebankarski krediti / nebankarski depoziti – limit od max 100% je ispoštovan sa 77,0%.
- Liquidity coverage ratio (LCR) – interni limit od min 120% ispunjen je sa 184,9%
- Net stable Funding ratio - interni limit od minimalno 105% ispoštovan je sa 148,5%
- Udio nezaloženih likvidnih rezervi u nestabilnoj pasivi – interni limit od min 25% ispunjen je sa 308,0%,
- Višak nezaloženih likvidnih rezervi u odnosu na potencijalne odlive pri jakom stres testu (3 mjeseca) interni limit od minimalno 25% ispunjen je sa 57,1%.
- adekvatnost kapitala održavati na nivou 13% (sa 31. decembrom 2015. godine stopa adekvatnosti kapitala iznosila je 13,5% - Banka ispunjava navedeni limit).

Uticaj na dužnike

Prenošenje globalne ekonomske krize na područje BiH imalo je uticaj i na ključni segment djelovanja banaka, odnosno kreditiranje. U toku 2015. godine, banke su značajno smanjile i ograničile rast novih plasmana. Ograničavajući faktor rastu kredita je, s jedne strane, dostupnost novih izvora, odnosno njihov porast, a s druge strane sve veći uticaj krize na ukupnu ekonomiju i privredu u BiH i pogoršanje stanja u realnom sektoru.

Uticaj na kolaterale (naročito nekretnine)

Prilikom utvrđivanja iznosa rezervisanja za kredite u kašnjenju uzimaju se u obzir, pored redovnih i novčani tokovi iz kolaterala. Obračun novčanih tokova iz kolaterala se vrši za kredite kod kojih od momenta pokretanja sudskog postupka nije proteklo više od sedam godina.

Tržište Federacije Bosne i Hercegovine za mnoge vrste kolaterala, naročito nekretnina, je ozbiljno pogođeno trenutnim turbulencijama međunarodnog finansijskog tržišta, koje su prouzrokovale nižu likvidnost određenih vrsta sredstava. Kao rezultat toga, ostvarena vrijednost kolaterala se može razlikovati od procijenjene vrijednosti kod umanjenja vrijednosti.

Banka u svom poslovanju kao jedan od najčešćih oblika obezbjeđenja potraživanja od klijenata primjenjuje hipoteku na nekretnine i zalog na pokretne stvari. U skladu sa Priručnikom za osiguranje izloženosti Banka uzima zaloge na nepokretne i pokretne stvari koje su u omjeru 1,5 do 3 puta veće u odnosu na vrijednosti potraživanja, a u zavisnosti od boniteta klijenta.

Banka redovno prati kretanje tržišne vrijednosti kolaterala.

1. Opći podaci (nastavak)

1.3. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

Fer vrijednost vrijednosnih papira na aktivnom tržištu zasniva se na tekućim cijenama ponude i potražnje za finansijska sredstva ili za finansijske obaveze. Ukoliko tržište nekog finansijskog instrumenta nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrijednost različitim tehnikama procjene. Tehnike procjene uključuju korištenje sadašnjih nezavisnih tržišnih transakcija između informisanih i upoznatih strana, analizu diskontovanih novčanih tokova i druge tehnike procjena koje učesnici obično koriste na tržištu. Tehnika procjene prikazuje trenutno stanje na tržištu na datum procjene što i ne mora biti stvarno stanje na tržištu niti prije niti poslije datuma procjene.

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda

2.1. Standardi i tumačenja na snazi u tekućem periodu

Usvojene računovodstvene politike su konzistentne sa politikama prethodne finansijske godine osim za slijedeće izmjene MSFI koji su usvojeni od strane Banke od 1. januara 2015. godine:

- Godišnja poboljšanja MSFI ciklus 2011. – 2013.
- Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde (IASB) je izdao Godišnja poboljšanja MSFI-a ciklus 2011. – 2013. koji predstavljaju niz izmjena MSFI-a. Izmjene su u primjeni za godišnje periode počevši od 1. januara 2015. Uprava Banke je procijenila da izmjene nisu imale značajan uticaj na ove finansijske izvještaje.
  - *MSFI 3 Poslovna spajanja*: Ovo poboljšanje pojašnjava da MSFI 3 isključuje iz svog djelokruga računovodstvo formiranja zajedničkih aranžmana u finansijskim izvještajima samog zajedničkog aranžmana.
  - *MSFI 13 Mjerenje fer vrijednosti*: Ovo poboljšanje pojašnjava da djelokrug portfolio izuzetka definisanog u paragrafu 52 MSFI-a 13 uključuje sve ugovore koji čine djelokrug MRS-a 39 Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje ili MSFI-a 9 Finansijski instrumenti, bez obzira da li su u skladu sa definicijom finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza kao što je definisano u MRS-u 32 Finansijski instrumenti: Prezentacija.
  - *MRS 40 Ulaganje u nekretnine*: Ovo poboljšanje pojašnjava da određivanje da li specifična transakcija zadovoljava definiciju i poslovne kombinacije kao što je definisano u MSFI 3 Poslovna spajanja i investicione nekretnine kao što je definisano u MRS 40 Ulaganja u nekretnine zahtijeva odvojenu primjenu ova dva standardna nezavisno jednog od drugog.
- *MRS 19 Primanja zaposlenih (Dopuna): Doprinosi za zaposlene*

Ova izmjena u primjeni za godišnje periode koji počinju 1. jula 2014. godine i kasnije. Izmjena se primjenjuje na doprinose za zaposlene ili treće strane u skladu sa definisanim planovima. Cilj ove izmjene je da se pojednostavi računovodstvo za doprinose koji su nezavisni od broja godina staža, na primjer, doprinosi zaposlenih koji se obračunavaju kao fiksni procenat plate. Uprava Banke smatra ove dopune nemaju značajan uticaj na ove finansijske izvještaje.
- IASB je objavio godišnja poboljšanja MSFI-a ciklus 2010. – 2012., što predstavlja skup izmjena MSFI-a. Izmjene su na snazi za godišnje periode koji počinju 1. jula 2014. godine ili kasnije. Uprava Banke ne očekuje se da primjena ovih izmjena ima značajan uticaj na finansijske izvještaje.

2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

- *MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS 38 Nematerijalna sredstva (Izmjena)*: Pojašnjenje prihvatljivih metoda deprecijacije i amortizacije
Izmjena je u primjeni za godišnje periode koji počinju 1. januara 2016. godine ili kasnije. Izmjena daje dodatne smjernice o tome kako treba biti izračunat amortizirajući iznos ili amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih sredstava. Ova izmjena pojašnjava princip MRS 16 Nekretnine postrojenja i oprema i MRS 38 Nematerijalna sredstva da prihodi odražavaju obrazac ekonomskih koristi generisanih iz operativnog poslovanja (kojeg je sredstvo dio), a ne ekonomske koristi iskorištene tokom upotrebe sredstva. Kao rezultat, odnos generisanih prihoda i ukupnih prihoda koji se očekuju da će biti generisani ne može biti korišten kao amortizirajući iznos nekretnina, postrojenja i opreme i može biti korišten u veoma ograničenim okolnostima za amortizaciju nematerijalne imovine. Uprava Banke smatra da navedeno neće imati značajnij uticaj na procjenu amortizirajućeg izosa i amortizacije.

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)

2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

- *MSFI 9 Finansijski instrumenti: Klasifikacija i mjerenje*
Standard je u primjeni za godišnje periode koji počinju 1. januara 2018. godine ili kasnije, sa dozvoljenom i ranijom primjenom. Konačna verzija MSFI-a 19 Finansijski instrumenti odražava sve faze projekta finansijskih instrumenta i zamjenjuje MRS 39 Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje i sve prethodne verzije MSFI-a 9. Standard uvodi nove zahtjeve za klasifikaciju i mjerenje, umanjenje vrijednosti i računovodstvo hedžinga. Izmjene još uvijek nisu odobrene od strane EU. Uprava Banke smatra da će standard imati uticaja na finansijske izvještaje, ali neće biti ranije primjene.
- *MSFI 11 Zajednički aranžmani (Dopuna): Računovodstvo akvizicije udjela u zajedničkim operacijama*
Izmjena je u primjeni za godišnje periode koji počinju od 1. januara 2016. godine ili kasnije. MSFI 11 obrađuje računovodstvo interesa u zajedničkim poslovima i zajedničkim operacijama. Dopuna daje nove smjernice kako evidentirati akviziciju udjela u zajedničkom poslu koja sačinjava poslovanje u skladu sa MSFI i specificira odgovorajući računovodstveni tretman takve akvizicije. Uprava Banke smatra da neće imati značajnog uticaja na finansijske izvještaje Banke.
- *MSFI 15 Prihodi po osnovu ugovora sa kupcima*
Standard je u primjeni za godišnje periode koji počinju 1. januara 2018. godine ili kasnije. MSFI 15 uspostavlja model koji se sastoji iz pet koraka koji će biti primijenjen na prihode ostvarene po osnovu ugovora sa kupcima (sa ograničenim izuzećima), bez obzira na vrstu transakcije prihoda ili industriju. Zahtjevi standarda će biti primijenjeni na priznavanje i mjerenje dobitaka i gubitaka po osnovu prodaje neke nefinansijske imovine koja nije rezultat redovnih aktivnosti entiteta (npr, prodaja nekretnina, postrojenja i opreme ili nematerijalne imovine). Opsežna objavljivanja će biti zahtjevana, uključujući razvrstavanje ukupnih prihoda; informacije o performansama, promjene u ugovornim obavezama i imovini između perioda, kao i u ključnim prosudbama i procjenama. Standard nije odobren od strane EU. Uprava Banke očekuje da će najavljene izmjene imati uticaja na finansijske izvještaje.
- *MRS 27 Odvojeni finansijski izvještaji (izmjene)*
Ova izmjena je u primjeni za godišnje periode koji počinju od 1. januara 2016. godine i kasnije. Ova izmjena će omogućiti entitetima da koriste metod udjela za evidentiranje investicija u podružnice, zajednička ulaganja i pridružene subjekte u njihovim odvojenim finansijskim izvještajima i pomoći će nekim jurisdikcijama da pređu na MSFI za odvojene finansijske izvještaje, smanjujući troškove usklađivanja bez smanjivanja obima informacija dostupnih investitorima. Uprava Banke ne očekuje da će ove izmjene imati značajan uticaj na finansijske izvještaje.
- *Izmjena u MSFI 10 Konsolidirani finansijski izvještaji i MRS 28 Ulaganja u pridružene subjekte i zajednička ulaganja: Prodaja ili davanje sredstava između investitora i njegovog pridruženog subjekta ili zajedničkog ulaganja*
Izmjene se odnose na uočene neusklađenosti između zahtjeva u MSFI 10 i MRS 28, koja se bavi prodajom ili davanjem imovine između investitora i njegovog pridruženog subjekta ili zajedničkog ulaganja. Glavna posljedica izmjena jeste da se puni dobitak ili gubitak priznaje kada transakcija uključuje posao (bez obzira da li je u podružnici ili ne). Djelimični dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija uključuje imovinu koja ne čini poslovanje, čak i ako su ova sredstva uključena u podružnicu. U decembru 2015. godine IASB je odgodio datum stupanja na snagu ove izmjene na neodređeno dok se ne dobiju rezultati istraživačkog projekta o metodi udjela u računovodstvu. Izmjene nisu odobrene od strane EU. Uprava Banke smatra da ove izmjene neće imati uticaja na finansijske izvještaje.

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)

2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

- *MSFI 10, MSFI 12 i MRS 28: Investicioni subjekti: Primjena izuzetaka od konsolidacije (Dopuna)*

Izmjene se odnose na tri pitanja koja su nastala iz prakse primjene izuzeća za konsolidaciju za investicione subjekte. Izmjene su na snazi za godišnje periode koji počinju od 1. januara 2016. godine ili kasnije. Dopune pojašnjavaju da se izuzeće od prezentiranja konsolidovanih finansijskih izvještaja primjenjuje na matični entitet koji je podružnica investicionog subjekta, kada investicioni subjekt mjeri sve svoje podružnice po fer vrijednosti. Također, izmjene pojašnjavaju da je konsolidovana samo podružnica koja nije sama po sebi investicioni subjekt i koja pruža usluge podrške investicionom subjektu. Sve ostale podružnice investicionog subjekta su mjerene po fer vrijednosti. Konačno, dopune MRS-a 28 Ulaganja u pridružene subjekte i zajednička ulaganja omogućavaju investitoru, kada primjenjuje metod udjela, da zadrži mjerenje po fer vrijednosti koje je primijenjeno od strane pridruženog subjekta investicionog subjekta ili zajedničkog ulaganja na interese u podružnicama. Izmjene nisu odobrene od strane EU. Uprava Banke smatra da ove dopune neće imati značajniji uticaj na finansijsko izvještavanje Banke.

- *MRS 1 Inicijativa za objavljivanje (Izmjene)*

Dopune MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja nadalje dopušta da društva primjenjuju profesionalne prosudbe u određivanju koje informacije objaviti i kako ih strukturirati u finansijskim izvještajima. Dopune su na snazi za godišnje periode koji počinju od 1. januara 2016. godine ili kasnije. Uski fokus izmjena MRS-a pojašnjava, a ne mijenja značajno postojeće zahtjeve MRS-a 1. Izmjene se odnose na materijalnost, redoslijed napomena, zbiove i razvrstavanje, računovodstvene politike i prezentaciju stavki ostale sveobuhvatne dobiti koje proizilaze iz kapitalnih ulaganja. Uprava Banke smatra da ove dopune neće imati značajniji efekat na finansijsko izvještavanje.

- IASB je objavio godišnja poboljšanja MSFI-a ciklus 2012. – 2014., koji predstavlja skup izmjena MSFI-a. Izmjene su na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2016. godine ili kasnije. Uprava smatra da neće imati značajnog uticaja na finansijske izvještaje Banke.

- MSFI 16 Najam

Standard je na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2019. godine ili kasnije. MSFI 16 postavlja principe za priznavanje, mjerenje, prezentaciju i objavljivanje lizinga za obje ugovorne strane, odnosno kupac ('zakupac') i dobavljač ('zakupodavac'). Novi standard zahtijeva da zakupac prizna većinu zakupa u svojim finansijskim izvještajima. Zakupci će imati jedinstven računovodstveni model za sve, sa pojedinim izuzećima. Računovodstvo zakupodavca je suštinski nepromijenjeno. Standard još uvijek nije usvojen od strane EU. Uprava Banke smatra da neće biti značajnijeg uticaja na finansijske izvještaje.

- MRS 12 Porez na dobit (Izmjene): priznavanje odgođene porezne imovine za nerealizovane gubitke

Izmjene su na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2017. Godine ili kasnije sa dozvoljenom ranijom primjenom. Cilj ovih izmjena je pojašnjenje računovodstvenog tretmana odgođene porezne imovine za nerealizovane gubitke na dužničke instrumente mjerene po fer vrijednosti. Na primjer, izmjene pojašnjavaju računovodstveni tretman odgođene porezne imovine kada subjektu nije dozvoljeno da odbije nerealizovane gubitke u poreske svrhe ili kada ima mogućnost i namjeru da drži dužničke instrumente sve dok se nerealizovni gubitak ne preokrene. Uprava Banke smatra da neće biti značajnog uticaja na finansijske izvještaje.

2. Usvajanje novih i revidiranih standarda (nastavak)

2.2. Objavljeni standardi ali koji nisu još uvijek stupili na snagu i nisu ranije usvojeni (nastavak)

- MRS 7 Izvještaj o novčanim tokovima (Izmjene): Incijativa za objavljivanje
Izmjene su na snazi za godišnje periode koji počinju 1. januara 2017. godine ili kasnije sa dozvoljenom ranijom primjenom. Cilj ovih izmjena je da omoguće korisnicima finansijskih izvještaja da procijene promjene u obavezama koje nastaju iz finansijskih aktivnosti, uključujući promjene koje nastaju iz novčanih tokova ili nenovčanih promjena. Ove izmjene još uvijek nisu odobrene od strane EU. Uprava Banke smatra da neće biti značajnijeg uticaja na finansijske izvještaje.

Banka je izabrala da ne usvoji nove standarde, izmjene i tumačenja prije nego oni stupe na snagu. Osim MSF19 čiji će utjecaj Banka procijeniti u narednim periodima, Banka predviđa da usvajanje ovih standarda, izmjena i tumačenja neće imati materijalan utjecaj na finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne primjene.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

3.1. Izjava o usklađenosti

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI), koji su objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

Računovodstvena regulativa primjenjiva u Federaciji Bosne i Hercegovine („Federacija“ ili „FBiH“) temelji se na Zakonu o računovodstvu i reviziji („Zakon“) (Službene novine FBiH 83/O9). Društva pripremaju i prezentiraju svoje finansijske izvještaje u skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima („MRS“), njihovim izmjenama i tumačenjima („Tumačenje Međunarodnih računovodstvenih standarda“), Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“) te njihovim izmjenama i tumačenjima („Tumačenja međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja“) izdanim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde te prevedenim i objavljenim od strane Saveza računovođa, revizora i finansijskih djelatnika FBiH (odobrenjem Komisije za računovodstvo FBiH broj 2-11/O6). Odluka o objavi Standarda broj O-1/4-2010 od 28. aprila 2010. godine je obavezujuća za period od 1. januara 2010. godine. Ova odluka obuhvaća MRS, MSFI i tumačenja objavljena od strane Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde i potvrđena od strane Evropske savjetodavne skupine za finansijsko izvještavanje („EFRAG“) do oktobra 2009. godine. Svi prethodno izdani standardi koji su naknadno odobreni od strane EFRAG-a kao i nova i izmijenjena tumačenja MSFI-a i Odbora za tumačenje međunarodnog finansijskog izvještavanja („IFRIC“) izdana od strane Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde nakon oktobra 2009. godine nisu još prevedena i objavljena.

Tokom pripreme ovih MSFI finansijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. decembra 2015. godine Banka je razmotrila da li primjena standarda objavljenih od strane Odbora za Međunarodne računovodstvene standarde koji su primjenjivi na tekuću godinu, a još nisu prevedeni i objavljeni u FBiH rezultira materijalnim odstupanjem od relevantne primjenjive lokalne regulative. Banka je zaključila da ovo nije slučaj, stoga je mišljenje rukovodstva da ovi MSFI finansijski izvještaji također zadovoljavaju zakonsku obavezu Banke da objavljuje finansijske izvještaje u skladu sa primjenjivom relevantnom lokalnom računovodstvenom regulativom.

3.2. Koncept vremenske neograničenosti poslovanja

Finansijski izvještaji su sačinjeni pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, što podrazumijeva da će Banka nastaviti sa poslovnim aktivnostima u predvidivoj budućnosti, te biti sposobna realizovati potraživanja i podmiriti obaveze u normalnom toku poslovanja.

3.3. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu historijskog troška, osim za finansijsku imovinu i obaveze koje se mjere i iskazuju po fer vrijednosti.

Poslovni događaji evidentiraju se na dan njihovog nastanka.

Fer vrijednost je cijena koja bi bila ostvarena prodajom neke stavke imovine ili bi bila plaćena za prijenos neke obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na primarnom (ili najpovoljnijem) tržištu na datum mjerenja, bez obzira na to je li ta cijena direktno uočljiva ili procijenjena upotrebom druge tehnike procjene vrijednosti. U procjeni fer vrijednosti imovine ili obaveza, Banka uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveza koje bi učesnici na tržištu uzeli u obzir kod određivanja cijene imovine ili obaveza na datum mjerenja. Fer vrijednost za mjerenje i/ili za svrhu objavljivanja u ovim finansijskim izvještajima je određena na takvoj osnovi, osim za mjerenja koja imaju neke sličnosti u fer vrijednosti, ali nisu fer vrijednosti, kao što su neto utrživa vrijednost prema MRS 2 ili vrijednost u upotrebi prema MRS 36.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.3. Osnov za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izvještaja (nastavak)

Osim toga, za potrebe finansijskog izvještavanja pokazatelji fer vrijednosti su podijeljeni na Nivo 1, 2 ili 3, na temelju stepena do kojeg je vrednovanje fer vrijednosti moguće posmatrati i prema značaju vrednovanja fer vrijednosti u cijelosti, kako slijedi:

- ulazni podaci Nivoa 1 su (nekorigovane) cijene koje kotiraju na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obaveze i koje su Banci dostupne na datum mjerenja;
- ulazni podaci Nivoa 2 su oni, osim onih kotiranih cijena koje su uključene u Nivo 1, koji su uočljivi za imovinu ili obaveze, bilo direktno ili indirektno i
- ulazni podaci Nivoa 3 su neuočljivi ulazni podaci za imovinu ili obaveze.

U tehnikama procjene vrijednosti, koje se koriste pri mjerenju fer vrijednosti, maksimalno se koriste relevantni uočljivi ulazni podaci, dok se primjena neuočljivih ulaznih podataka svodi na minimum.

U slučajevima kada se ulazni podaci, koji se koriste za mjerenje fer vrijednosti imovine ili obaveze, mogu klasifikovati u različite nivoe hijerarhije fer vrijednosti, mjerenje fer vrijednosti se u cijelosti klasifikuje u isti nivo kao i ulazni podatak najnižeg nivoa koji je značajan za cjelokupno mjerenje.

Banka vrši prijenose, odnosno reklasifikaciju između nivoa hijerarhije fer vrijednosti onda kada za mjerenje fer vrijednosti imovine ili obaveze koristi ulazne podatke koji se klasifikuju u nivo različit od nivoa u koji su se klasifikovali ulazni podaci korišteni prilikom prethodnog mjerenja fer vrijednosti te imovine ili obaveze.

Reklasifikacija iz jednog u drugi nivo hijerarhije fer vrijednosti obavezna je u slučajevima kada se, prilikom mjerenja fer vrijednosti, korišteni ulazni podaci jednog nivoa korijuju ulaznim podacima drugog nivoa.

3.4. Funkcionalna valuta i valuta prezentiranja

Finansijski izvještaji prezentirani su u konvertibilnim markama (KM ili BAM). Konvertibilna marka je fiksno vezana za euro (1 EUR = 1,95583 KM).

3.5. Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI zahtijeva od Uprave korištenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu računovodstvenih politika, te objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati mogu biti različiti od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene, te eventualno budućim periodima, ako utiču i na njih.

Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosuđivanjima u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji uticaj na iznose objavljene u ovim finansijskim izvještajima, objavljene su u Napomeni 3.28.

Računovodstvene politike navedene u nastavku dosljedno su primjenjivane na sve periode prikazane u ovim finansijskim izvještajima.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.6. Strane valute

Sredstva i obaveze izražene u stranim valutama su preračunate u konvertibilne marke po zvaničnom srednjem kursu Centralne Banke Bosne i Hercegovine na posljednji datum izvještajnog perioda.

Monetarne stavke izražene u stranim valutama preračunavaju se po kursu važećem na datum izvještavanja. Ukoliko postoji više kurseva, koristi se terminska stopa prema kojoj bi budući novčani tokovi po osnovu te transakcije ili stanja mogli biti izmireni, a u slučaju da su isti nastali. Nemonetarne stavke mjerene po historijskom trošku izražene u stranoj valuti preračunate su po kursu važećem na datum prvobitnog priznavanja.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u izvještaju dobiti i gubitka.

Sve pozitivne i negativne kursne razlike prikazane u izvještaju dobiti i gubitka su prikazane u neto iznosu unutar odgovarajućih stavki.

Kursevi koji se koriste u finansijskim izvještajima su zvanični kursevi utvrđeni od strane Centralne Banke BiH. Na dan 31. decembra srednji kursevi su slijedeći:

	2015.	2014.
Kurs		
	BAM	BAM
USD	1,7901	1,6084
EUR	1,9558	1,9558

3.7. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata iskazuju se u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti za sve kamatonosne instrumente po načelu obračunatih kamata. Prihod od zateznih kamata evidentira se po obračunu.

Obračun kamata za kredite u defaultu, odnosno za kredite koji kasne duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu, zaustavlja se na datum kada je kredit postao default, a dalji obračun za takve partije se vrši u vanbilansu.

Povećanje nadoknadive vrijednosti potraživanja u default-u, koje rezultira protokom vremena, ukoliko nije došlo do promjene u procjeni budućih novčanih tokova, u bilansu uspjeha se, u skladu sa MRS 39, priznaje kao kamatni prihod primjenom metode efektivne kamatne stope (unwinding – Napomena 5).

Kamate se obračunavaju u skladu sa važećim zakonskim propisima ili prema ugovoru zaključenom između vjerovnika i dužnika. Kamate na depozite se pripisuju glavnici ako je to ugovorom predviđeno.

Prihodi po osnovu naknada po kreditima razgraničavaju se i amortizuju tokom perioda trajanja kredita korišćenjem metode efektivne kamatne stope. Prihodi po osnovu naknada po kreditima prikazani su u poziciji prihoda od kamata.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.8. Prihodi i rashodi od naknade i provizija

Naknade i provizije se iskazuju na obračunskoj osnovi po pružanju usluge komitentu. Prihod od naknada i provizija podrazumijeva sve prihode ostvarene pružanjem usluga komitentima Banke.

Prihode od naknada čine prihodi po osnovu unutrašnjeg i međunarodnog platnog prometa, prihodi od naknada po vanbilansnim poslovima te brokersko-dilerskim poslovima.

Rashode od naknada čine naknade koje Banka plaća CB BiH za poslove unutrašnjeg platnog prometa, troškovi SWIFT-a i troškovi kartičnog poslovanja.

Troškovi po naknadama i provizijama se priznaju u periodu kada su nastali.

3.9. Prihod od dividendi

Primljene dividende se priznaju u izvještaju dobiti i gubitka kao ostali prihodi, kada se uspostavi pravo dioničara na naplatu dividendi.

3.10. Naknade za zaposlene

Banka, u svakodnevnom poslovanju, za svoje zaposlene plaća poreze i doprinose na i iz plata koji se obračunavaju na bruto plaće kao i topli obrok, troškove prevoza na radno mjesto i regres za godišnji odmor u skladu sa zakonskom regulativom. Ovi troškovi uključeni su u izvještaju dobiti i gubitka u istom periodu na koji se odnose plate.

Pogodnosti zaposlenih predstavljaju isplate za koje je poslodavac preuzeo obavezu da ih isplati zaposlenicima na osnovu zakona, pravilnika i ugovora, te predstavljaju osnov za formiranje rezervisanja u skladu sa MRS 19.

Banka u skladu sa aktima NLB Grupe, najmanje svake tri godine angažuje vanjskog aktuaru za izračun pogodnosti zaposlenih, a obavezna je još dodatno, dva puta godišnje vršiti provjeru da li je došlo do promjene podataka koji utiču na izračun rezervisanja za pogodnosti zaposlenih. Dodatna rezervisanja se formiraju ako je:

- broj zaposlenih povećan za više od 10%,
- visina jubilarnih nagrada ili otpremnina u penziju porasla za više od 5%,
- značajan pad kamatnih stopa, čiji se diskontni faktor upotrebljava kod obračuna sadašnje vrijednosti obaveza za rezervisanja,
- došlo do promjene u zakonodavstvu na području isplata zaposlenim.

U ostalu sveobuhvatnu dobit/gubitak se priznaju pogodnosti koje obuhvataju:

- iskustvena prilagođavanja, odnosno razlike između prijašnjih aktuarskih pretpostavki i onoga što je stvarno ostvareno i
- efekti promjena u odnosu na aktuarske pretpostavke, a odnose se demografske (fluktuacije zaposlenih, mortaliteta, itd) i finansijske pretpostavke (npr. promjene u visini eskontne stope, rast plaća).

Efekti priznavanja pogodnosti u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti iskazani su u Izvještaju o promjenama na kapitalu u okviru pozicije Ostala sveobuhvatna dobit/gubitak (Ostale revalorizacione rezerve).

Rezervisanja za stimulativne otpremnine, formirane su i u potpunosti iskorištene za tu namjenu po isplati.

Rezervacije za neiskorištene godišnje odmore u 2015. godini Banka je obračunala po metodi prosječne vrijednosti satnice Banke, po danu neiskorištenog godišnjeg odmora, te oslobodila višak rezervisanja u korist prihoda od umanjenja za neiskorišteni godišnji odmor.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.11. Oporezivanje

Porezi se obračunavaju u skladu sa zakonima i propisima Federacije Bosne i Hercegovine, a na temelju dobiti i gubitka priznatog u izvještaju dobiti i gubitka koji je sastavljen u skladu s računovodstvenim standardima.

Porez na dobit (tekući porez) obračunava se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit i primjenom propisane stope od 10% na oporezivu dobit za period izvještavanja.

Poreski rashod po osnovu poreza na dobit je zbirni iznos tekuće poreske obaveze i odgođenih poreza.

Eventualni odgođeni porezi priznaju se za privremene razlike koje nastaju između poreskih osnovica sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa za potrebe finansijskog izvještavanja primjenom metode bilansne obaveze i po trenutno važećim stopama. Rezervisanja se utvrđuju za cijeli iznos odgođenih poreznih obaveza. Odgođena poreska sredstva se priznaju u onoj mjeri u kojoj je vjerovatno da će biti raspoloživa za smanjivanje poreske obaveze u budućnosti.

Knjigovodstveni iznos odgođene poreske imovine preispituje se na svaki datum bilansa i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerovatno da će biti raspoloživ dostatan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela poreske imovine. Odgođeni porez obračunava se po poreskim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije sredstva. Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist izvještaja o bilansu uspjeha i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, osim ako se odnosi na stavke koje se knjiže direktno u korist ili na teret glavnice, u kojem slučaju se odgođeni porez također iskazuje u okviru glavnice.

Odgođena poreska imovina i obaveze se prebijaju ako se odnose na poreze na dobit koje je nametnula ista poreska vlast i ako Banka namjerava podmiriti svoju tekuću poresku imovinu i obaveze na neto osnovi.

Iznos odgođene poreske imovine i obaveza nije materijalan za finansijske izvještaje u cjelini.

Banka ima obavezu plaćanja raznih indirektnih poreza, koji su u izvještaju dobiti i gubitka iskazani u okviru ostalih rashoda od poslovanja.

3.12. Zarada po dionici

Banka objavljuje osnovnu i razvodnjenu zaradu po dionici.

Osnovna zarada po dionici računa se dijeljenjem dobiti ili gubitka tekućeg razdoblja namijenjenih redovnim dioničarima Banke ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica u opticaju tokom perioda.

Tokom 2014. i 2015. godine nije bilo efekata razvodnjavanja.

3.13. Novac i novčani ekvivalenti

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima novac i novčani ekvivalenti obuhvataju stanja sa rokom dospjeća do 30 dana od dana pribavljanja, uključujući i novac i novčana sredstva koja nisu pod ograničenjima Centralne banke, ostale pogodne hartije od vrijednosti, kredite i pozajmice date bankama.

3.14. Potraživanja od ostalih banaka

Potraživanja od ostalih banaka se prikazuju kada Banka da pozajmicu u vidu avansa nekoj drugoj banci, bez namjere trgovanja sa nastalim nederivativnim potraživanjem, bez kotiranja na berzi, koje dospijeva na naplatu na fiksno određen ili naknadno utvrdiv datum.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.15. Finansijska sredstva

Finansijska sredstva proizilaze iz aktivnosti kreditiranja, deviznog poslovanja, depozita, aktivnosti plaćanja i koriste se kao pomoćno sredstvo u trgovanju vrijednosnim papirima, nabavci i naplati potraživanja, te proizilaze iz ostalih bankarskih usluga.

Finansijska sredstva se priznaju na datum poravnanja (datum namire) utvrđen za to finansijsko sredstvo.

Transakcijski troškovi su dodatni troškovi koji se mogu direktno pripisati nabavci, izdavanju ili smanjenju finansijskih instrumenata. Dodatni trošak se odnosi na trošak koji je nastao uslijed obavljanja transakcije. Troškovi transakcije uključuju naknade i provizije koje se plaćaju posrednicima (uključujući zaposlenike koji obavljaju funkciju posrednika), savjetnicima, brokerima i dilerima, kao i naknade propisane od strane regulatornih agencija i berze vrijednosnih papira, kao i poreze i dažbine koji se odnose na transfer finansijskih instrumenata. Troškovi transakcije ne uključuju premije za dugovanja ili diskonte, troškove finansiranja ili interne administrativne troškove ili troškove držanja zaliha.

Amortizovani trošak se odnosi na iznos po kome je inicijalno priznat neki finansijski instrument, umanjen za sve otplate glavnice, i uvećan za obračunatu kamatu, odnosno iznos po kome je priznato neko finansijsko sredstvo, umanjen za otpisani dio gubitaka po osnovu umanjenja vrijednosti. Obračunata kamata uključuje amortizaciju troškova transakcije koji se razgraničavaju nakon inicijalnog priznavanja, te amortizaciju svih premija ili diskonta do iznosa na datum dospijea, korištenjem metode efektivne kamatne stope. Obračunata razgraničena kamata i obračunati razgraničeni troškovi, uključujući obračunate kamatne kupone i amortizovane diskonte i premije (kao i odgođene naknade, ukoliko takve postoje), nisu prikazani odvojeno i uključeni su u knjigovodstvene vrijednosti odnosnih stavki u izvještaju o finansijskom položaju (bilans stanja).

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili finansijske obaveze i raspoređivanja prihoda od kamata ili rashoda od kamata tokom određenog razdoblja. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja ili prihode kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraćeg razdoblja, do neto knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze. Efektivna kamatna stopa diskontuje novčane tokove instrumenata varijabilne kamatne stope do datuma narednog utvrđivanja iznosa kamate, osim u slučaju premija ili diskonta koji odražavaju kreditni raspon po promjenljivoj kamatnoj stopi specifikovanoj u instrumentu kamate, ili u slučaju postojanja ostalih promjenljivih iznosa koji nisu izmijenjeni u skladu sa stopama na tržištu. Takve premije ili diskonti se amortizuju tokom čitavog očekivanog vijeka trajanja instrumenata. Obračun uključuje sve naknade i poene plaćene ili primljene između ugovornih strana koje čine sastavni dio efektivne kamatne stope.

Banka klasifikuje finansijska sredstva u sljedeće kategorije:

- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i
- krediti i potraživanja.

Osnovna razlika među spomenutim kategorijama je u pristupu mjerenja finansijske imovine i priznavanja fer vrijednosti u finansijskim izvještajima.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju uključuje sredstva koja Banka može zadržati na neodređeno vrijeme, koja mogu biti prodana u slučaju potrebe za povećanjem likvidnosti ili promjena u kamatnim stopama, deviznim kursovima ili kapitalnim cijenama, ili cijenama dionica, ili sredstva koja nisu klasifikovana kao zajmovi i potraživanja, sredstva koja se drže do dospijea ili kao finansijska sredstva iskazana po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.15. Finansijska sredstva (nastavak)

Takođe, u ovu grupu se svrstavaju ona finansijska sredstva koja ne ispunjavaju uslove da bi bila klasifikovana kao finansijska sredstva za trgovanje.

Početno vrednovanje vrši se po nabavnoj vrijednosti na dan trgovanja.

Naknadno vrednovanje vrši se po fer vrijednosti i razlika se priznaje u kapital preko revalorizacionih rezervi. Promjene u fer vrijednosti monetarnih i nemonetarnih vrijednosnih papira koje su klasifikovane kao raspoložive za prodaju priznaju se u ostaloj svobuhvatnoj dobiti.

Kod prodaje finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju učinak iskazan u okviru kapitala prenosi se u bilans uspjeha kao realizovani dobitak ili gubitak.

U kategoriji finansijske imovine raspoložive za prodaju iskazuju se i investicije u kapital neovisnih pravnih lica (vlasnički instrumenti), koji se, u odsutnosti aktivnog tržišta za te instrumente, vode po trošku nabavke (trošku sticanja).

Kredit plasirani komitentima

Kredit i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koji ne kotiraju na aktivnom tržištu.

Svi kredit i plasmani se inicijalno priznaju po fer vrijednosti na dan plaćanja i priznaju kada se gotovina plasira zajmoprimcu.

Kredit su prikazani u bilansu stanja u visini odobrenih plasmana umanjenih za otplaćenu glavnice i ispravku vrijednosti i uvećani za dospjelu, a nenaplaćenu kamatu. Nakon početnog priznavanja naknadno se vode po amortizovanoj vrijednosti korištenjem metode efektivnog prinosa.

3.15.1. Restrukturirana finansijska sredstva

Restrukturirano finansijsko sredstvo je finansijsko sredstvo u vezi koga su bile preduzete mjere restrukturiranja. Mjere restrukturiranja uključuju "ustupak" dužniku, koji je posljedica pogoršanja ekonomskog i finansijskog položaja klijenta i nemogućnosti otplaćivanja duga pod prvobitno dogovorenim uslovima.

Vrste restrukturiranja finansijskih sredstava, odnosno moguće mjere izmjena ugovornih uslova, koji mogu da nastupe pojedinačno ili kombinovano, su sljedeće:

- produženje roka ili odgađanje vraćanja potraživanja,
- smanjenje kamatne stope i/ili drugih troškova,
- smanjenje visine potraživanja kao posljedica ugovorno dogovorenog oprostjenja duga i vlasničkog prestrukturisanja,
- konverzija potraživanja u plasman u kapital dužnika,
- preuzimanje drugih sredstava (uključujući unovčavanje kolaterala) za djelimičnu ili potpunu otplatu potraživanja,
- druge aktivnosti.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.15.1. Restrukturirana finansijska sredstva (nastavak)

U slučaju restrukturiranja potraživanja, dio potraživanja može da se, na osnovu zaključka nadležnog organa, smanji odnosno otpiše i to:

- u slučaju promjene kreditnih uslova, razlika između više knjigovodstvene vrijednosti i utvrđene sadašnje vrijednosti restrukturiranog potraživanja,
- u slučaju smanjenja potraživanja, razlika između knjigovodstvene vrijednosti potraživanja i nove, niže vrijednosti potraživanja,
- u slučaju nabavljanja opredmećenih stalnih sredstava u zamjenu za potraživanja, koja su predmet restrukturiranja, razlike između više knjigovodstvene vrijednosti restrukturiranog potraživanja i fer vrijednosti preuzetih opredmećenih stalnih sredstava,
- u slučaju nabavljanja vrijednosnih papira, kapitalnih investicija, kredita ili drugih potraživanja u zamjenu za potraživanja koja su predmet restrukturiranja, razlika između knjigovodstvene vrijednosti restrukturiranog potraživanja i nabavne odnosno fer vrijednosti novog potraživanja, zavisno od toga, koja je niža.

3.16. Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema iskazane su po historijskom trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Amortizacija se obračunava linearno kako bi se otpisao trošak sredstva do ostatka vrijednosti tokom procijenjenog vijeka upotrebe sredstva. Zemljište i imovina u pripremi se ne amortizuju. Primijenjene stope za obračun amortizacije, u 2015. i 2014. godini, su kako slijedi:

	%
Građevine	1,3%
Računari	25%
Transportna sredstva	15,5%
Namještaj i ostala uredska oprema	6-20%

Period i metodu amortizacije je potrebno pregledati najmanje na kraju svake poslovne godine. Ako se očekivani period korisnosti opredmećenog osnovnog sredstva značajno razlikuje od prethodne ocjene, potrebno je period amortizacije odgovarajuće promijeniti. U tom slučaju se radi o promjeni računovodstvene ocjene, jer je potrebno odgovarajuće prezentirati u godišnjem izvještaju.

Za materijalnu imovinu Banka periodično ocjenjuje da li postoje znaci, koji bi ukazivali na njeno smanjenje. Kod ocjenjivanja Banka uzima u obzir niz različitih indikacija iz vanjskih i unutrašnjih izvora informacija. Ukoliko se utvrdi da postoje znaci smanjenja vrijednosti materijalne imovine, pristupa se ocjeni njene nadoknadive vrijednosti. Nadoknadiva vrijednost može biti vrijednost kod upotrebe ili fer vrijednost snižena za troškove prodaje i to ona koja je viša.

Ukoliko je izračunata vrijednost kod upotrebe viša od knjigovodstvene vrijednosti sredstava, to je pokazatelj da nema potrebe za provedbom smanjenja.

Materijalna imovina se prevrednuje zbog smanjenja ukoliko je nadoknadiva vrijednost niža od knjigovodstvene vrijednosti, a smanjenje se u iskazu poslovnog rezultata prikazuje kao rashod.

U toku 2015. i 2014. godine nije bilo pokazatelja koji bi ukazivali na promjenu vrijednosti materijalne imovine, te rukovodstvo vjeruje kako je fer vrijednost ove imovine približno jednaka knjigovodstvenoj vrijednosti.

Pregled materijalne imovine u 2015. i 2014. godini prikazan je u Napomeni 15.

Ulaganja u tuđu imovinu. Ulaganja u tuđu imovinu kapitaliziraju se i amortizuju linearnom metodom, tokom njihovog vijeka upotrebe, ili tokom perioda najma ovisno o tome što je kraće.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.17. Nematerijalna imovina

(a) *Licence*

Stečene licence za kompjuterski softver se iskazuju po historijskoj nabavnoj vrijednosti.

Amortizacija se obračunava primjenom proporcionalne metode kako bi se troškovi licenci raspodijelili u toku njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

(b) *Računarski softver*

Stečene licence računarskih softwera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softwera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procijenjenog vijeka upotrebe.

Izdaci vezani za razvoj i održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci direktno povezani sa identifikovanim i unikatnim softverskim proizvodima koje kontroliše Banka i koji će vjerovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana priznaju se kao nematerijalna ulaganja. Direktni troškovi obuhvataju troškove radne snage tima koji je razvio softver, kao i odgovarajući dio pripadajućih režijskih troškova.

Troškovi razvoja računarskog softwera priznati kao sredstvo amortizuju se tokom njihovog procijenjenog korisnog vijeka upotrebe (5 godina).

Pregled nematerijalne imovine u 2015. i 2014. godini prikazan je u Napomeni 16.

3.18. Stečena finansijska i nefinansijska imovina

Stečena imovina predstavlja finansijska i nefinansijska sredstva koje Banka stekne u procesu izmirenja kredita u kašnjenju. Ova sredstva se inicijalno priznaju po fer vrijednosti po sticanju, i uključuju se u stavke ostalih finansijskih sredstava ili zaliha u sklopu ostale aktive, u zavisnosti od njihove prirode i namjera Banke kada je riječ o povratu ovih sredstava, a naknadno se ponovo mjere i prikazuju u skladu sa računovodstvenim politikama namijenjenim za ove kategorije sredstava.

Imovina preuzeta po neotplaćenim kreditima koja je klasifikovana za dalju prodaju, reguliše se u skladu sa MSFI 5, ako je riječ o dugotrajnoj imovini (najčešće nekretnine) koja je raspoloživa za trenutnu prodaju, te čija je prodaja u idućih 12 mjeseci vrlo vjerovatna ili u skladu sa MRS 2 ako je riječ kratkoročnoj imovini stečenoj sa ciljem dalje prodaje u kratkom roku (do godinu dana).

U skladu da Odlukom FBA o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka za procjenu stečene materijalne aktive, primljene kao potpunu ili djelomičnu otplatu dugova od strane korisnika, Banka primijenjuje koncept fer vrijednosti, odnosno realne vrijednosti. Za materijalnu aktivu za koju postoji stabilno aktivno tržište, realna vrijednost predstavlja ekvivalent vrijednosti takve aktive po tržišnim cijenama. U nedostatku takvog tržišta, realna vrijednost se mora utvrditi putem neovisne, formalizirane i profesionalne ocjene. Za stečenu materijalnu aktivu za koju ne može dokazati realna vrijednost, odnosno nepobitnu i stabilnu vrijednost, Banka će u svrhu knjigovodstvenog evidentiranja koristiti samo tehničku vrijednost od 1 BAM.

Potraživanje za koje je preuzeta imovina ostaje u bilansu i klasifikuje se sve do naplate iz prodaje ili trajnog otpisa, ako nema dovoljno sredstava iz prodaje ili nekih drugih dodatnih obezbjeđenja.

Stečena materijalna imovina se klasifikuje kao rizična aktiva, ukoliko se ne proda u roku od godinu dana.

Imovina stečena naplatom potraživanja, koja se odlukom uvodi u funkciju poslovanja Banke, knjži se kao ostala stalna sredstva i na istu se obračunava amortizacija.

Imovina stečena naplatom potraživanja, a koja služi za iznajmljivanje trećim stranama prvo se uknjižava u vlastita stalna sredstva i na istu se obračunava amortizacija, a zatim se na osnovu sklopljenih ugovora sa zakupoprimcima, ostvaruje prihod od zakupa.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.19. Obaveze na osnovu garancija

Banka izdaje finansijske garancije. Finansijske garancije predstavljaju neopozive garancije koje garantuju naplatu u slučaju da klijent ne može da ispuni svoje obaveze prema trećoj strani, i nose jednaku količinu kreditnog rizika kao i krediti. Finansijske garancije se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, što se obično dokazuje iznosom primljenih naknada. Ovaj iznos se amortizuje na osnovu proporcionalne metode tokom trajanja obaveze.

3.20. Depoziti komitenata, banaka i drugi depoziti

Primljeni depoziti se kod početnog priznavanja vrednuju u skladu sa iznosima iz odgovarajućih dokumenata o njihovom nastanku, koji dokazuju prijem novčanih sredstava.

Za depozite po viđenju i depozite koji nemaju definirano dospijeće, fer vrijednost je iznos plativ po viđenju na datum izvještavanja.

Procijenjena fer vrijednost depozita s fiksnim dospijećem temelji se na novčanim tokovima diskontiranim trenutačno ponuđenim kamatnim stopama na depozite sličnog preostalog dospijeća.

3.21. Obaveze po uzetim kreditima, subordinisani dugovi i ostale pozajmice

Obaveze po uzetim kreditima, subordinisani dugovi i ostale pozajmice se početno priznaju po ugovorenom iznosu, što predstavlja primljeni iznos.

Ove finansijske obaveze se naknadno iskazuju po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, a nastali troškovi transakcije priznaju se u izvještaju dobiti i gubitka tekućeg perioda.

3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza

a) *Sredstva koja se vode po amortizovanoj vrijednosti*

Na datum svakog bilansa stanja Banka procjenjuje da li postoji objektivni dokaz da li bi finansijska sredstva ili grupe finansijskih sredstava trebala biti umanjena.

Smatra se da su finansijsko sredstvo odnosno grupa finansijskih sredstava obezvrijeđeni samo ukoliko postoji objektivni dokaz obezvrijeđenja koji proizilazi iz jednog ili više gubitaka nastalih nakon inicijalnog priznavanja sredstva, te ukoliko će pomenuti događaji (gubici) sigurno uticati na procijenjene buduće tokove gotovine.

Postupak procjene umanjjenja potraživanja u skladu sa usvojenom Metodologijom je sljedeći:

Banka individualno pregleda:

- banke,
- sve klijente (pravna lica, preduzetnike i fizička lica) kod kojih je izloženost na dan obračuna veća od 100.000 BAM,
- sve klijente sa kašnjenjem u materijalno značajnom iznosu preko 90 dana,
- pojedinačno određene klijente od strane Banke (pravna i fizička lica).

Obezvrijeđenja (umanjenja) vrijednosti formiraju se u slučajevima kada Banka raspolaže sa podacima o događajima koji predstavljaju objektivne dokaze o obezvrijeđenju finansijskog sredstva ili grupe sredstava, i to:

- finansijske teškoće dužnika,
- kršenje ugovornih obaveza od strane dužnika,
- restrukturiranje finansijskih sredstava zbog finansijskih problema dužnika: produženje roka vraćanja glavnice i/ili kamata, odlaganje roka vraćanja glavnice i/ili kamata, smanjenje kamatne stope i/ili ostalih troškova, djelimičan otpis potraživanja (glavnice i/ili dospjelih kamata), preuzimanje druge aktive za djelimično ili potpuno namirenje potraživanja, uvođenje grace perioda i druge aktivnosti,

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza (nastavak)

a) Sredstva koja se vode po amortizovanoj vrijednosti (nastavak)

- mogućnost stečaja ili finansijske reorganizacije dužnika,
- mjerljivo smanjivanje očekivanih novčanih tokova grupe finansijskih sredstava od početka priznavanja tih sredstava, iako smanjivanje još ne može da bude raspoređeno na pojedinačno sredstvo u grupi, uključujući: negativne promjene u izmirivanju dugova, pogoršanje stanja u grani ili ekonomskih uslova koji utiču na izmirenje finansijskih sredstava.

Za vanbilansne obaveze rezervacije se formiraju u sljedećim slučajevima:

- ukoliko postoji događaj koji se desio u prošlosti, za koji postoji sadašnja obaveza plaćanja Banke (poziv na plaćanje i sl.),
- više od 50% je vjerovatno da će Banka morati izmiriti obaveze i
- ukoliko je moguće pouzdano procijeniti iznos obaveze koja predstavlja gubitak i u jednakom iznosu formirati rezervacije.

Potraživanja od klijenata za koje nema dokaza o obezvređenju, odnosno za koje Banka smatra da će u potpunosti biti naplaćena u ugovorno određenim iznosima i rokovima, uključuju se u grupe za zajedničku procjenu obezvređenja, odnosno rezervisanja.

U grupu 100% naplativa potraživanja svrstavaju se prvorazredno osigurana potraživanja i za njih nije potrebno formirati obezvređenja, odnosno rezervacije ni na pojedinačnom ni na grupnom nivou.

Novoodobrena potraživanja od klijenata koji već imaju aktivne obaveze prema Banci, Banka tretira na sljedeći način:

- a. ako su postojeća potraživanja individualno ocijenjena i novoodobreno potraživanje će se individualno ocijeniti,
- b. ako su postojeća potraživanja grupno ocijenjena i novoodobreno potraživanje će biti grupno ocijenjeno (ukoliko ukupna izloženost ne prelazi limit za pojedinačnu ocjenu).

Za potraživanja od klijenata, kod kojih postoje dokazi o obezvređenju, radi se individualna ocjena.

Procjena obezvređenja individualno pregledanih kredita obuhvata sljedeće korake:

- pregled ugovorenih novčanih tokova iz otplatnog plana,
- procjena stvarne naplate potraživanja po iznosu i vremenu (očekivani novčani tokovi),
- diskontovanje procijenjenih novčanih tokova na sadašnju vrijednost, pri čemu se kao diskontna stopa koristi efektivna kamatna stopa (EKS),
- izračunavanje stope naplativosti potraživanja koja je jednaka odnosu sadašnje vrijednosti procijenjenih novčanih tokova i sadašnje vrijednosti ugovorenih novčanih tokova,
- na osnovu stope naplativosti obračunava se iznos obezvrijeđenja.

Za potraživanja koja se pregledaju grupno, procjena obezvređenja se odvija po sljedećim fazama:

1. Formiranje grupa klijenata

Za potrebe formiranja grupnih ispravki vrijednosti i rezervisanja, rizična aktiva i preuzete obaveze po vanbilansnim stavkama, koja ne predstavlja pojedinačno značajnu izloženost, dijeli se u grupe sa sličnim karakteristikama s obzirom na izloženost kreditnom riziku i to:

1. grupa privrednih društava i privatnika,
2. grupa fizičkih lica.

Obje grupe klijenata dalje se dijele u pet podgrupa, s obzirom na njihov bonitet (A, B, C, D i E).

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza (nastavak)

a) *Sredstva koja se vode po amortizovanoj vrijednosti (nastavak)*

2. Na potraživanja razvrstana u bonitetne grupe primjenjuju se grupni procenti obezvređenja. Visina gubitka se izračunava kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti i nadoknadive vrijednosti. Nadoknadiva vrijednost predstavlja sadašnju vrijednost očekivanih tokova gotovine po osnovu naplate potraživanja iz ugovora.

b) *Procjena potencijalnih gubitaka finansijskih sredstava u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine*

U skladu sa Uputstvom o izmijenjenom načinu formiranja, evidentiranja i izvještajnog iskazivanja rezervi za kreditne gubitke, koje je donijela FBA, Banka i dalje vodi adekvatnu internu evidenciju (vanbilansna evidencija) i u skladu sa Odlukom FBA o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka.

Banka je dužna da klasifikuje kredite, plasmane i druge bilansne i vanbilansne izloženosti Banke riziku u kategorije A, B, C, D i E u skladu sa procjenom naplativosti kredita i drugih plasmana na osnovu urednosti izmirenja obaveza dužnika, finansijskog položaja dužnika i instrumenata obezbjeđenja naplate potraživanja. Procijenjeni iznos rezerve za potencijalne gubitke je obračunat primjenom sljedećih procenata: 2% na plasmane klasifikovane u kategoriju A, 5% - 15% na plasmane kategorije B, 16% - 40% na plasmane kategorije C, 41 - 60% na plasmane kategorije D i 100% na plasmane kategorije E.

Ako je iznos rezervi za kreditne gubitke, obračunat u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, veći od zbira iznosa ispravke vrijednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i već formiranih rezervi za kreditne gubitke, utvrđenu razliku Banka je obavezna da tretira kao nedostajuće rezerve za kreditne gubitke u skladu sa prethodno navedenom odlukom. Navedeni iznos nedostajućih rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu predstavlja odbitnu stavku od kapitala Banke prilikom izračuna adekvatnosti kapitala (napomena 4.9.).

Ako je iznos ispravke vrijednosti i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama veći od obračunatog iznosa rezervi za kreditne gubitke, Banka nema obavezu da formira rezerve za kreditne gubitke. Banka ne može iskazati veći iznos ispravki vrijednosti u odnosu na obračunate rezerve za kreditne gubitke za pojedine komitente ili partije koristiti za umanjeње nedostajućih rezervi za kreditne gubitke za druge komitente.

U skladu sa istom odlukom, Banka ne može umanjivati iznos već formiranih rezervi za kreditne gubitke.

c) *Sredstva koja se vode po fer vrijednosti*

Banka na svaki izvještajni datum procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da finansijsko sredstvo pokazuje znakove umanjeња vrijednosti.

Fer vrijednost finansijske imovine raspoložive za prodaju je njena kotirana prodajna tržišna cijena na datum bilansa, bez umanjeња za troškove prodaje.

Ukoliko tržište za finansijsku imovinu nije aktivno (i za vrijednosne papire koji ne kotiraju) ili ako se, zbog drugih razloga, fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi temeljem tržišne cijene, Banka utvrđuje fer vrijednost korištenjem tehnike procjene. Ona uključuje korištenje cijena ostvarenih u nedavnim transakcijama pogodbe između informiranih i spremnih strana, pozivanje na druge u suštini slične instrumente, analizu diskontiranih novčanih tokova pri tome maksimalno koristeći podatke s tržišta i što je manje moguće oslanjajući se na specifičnosti subjekta.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.22. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava i vanbilansnih potencijalnih obaveza (nastavak)

c) Sredstva koja se vode po fer vrijednosti (nastavak)

Kod primjene metode diskontiranog novčanog toka, procijenjeni budući novčani tokovi se temelje na najboljoj procjeni rukovodstva, a diskontna stopa je tržišna stopa važeća na datum bilansa za finansijske instrumente sa sličnim uslovima. Kod upotrebe cjenovnog modela, koriste se tržišno povezane veličine važeće na datum bilansa.

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstva klasifikovanih kao raspoloživa za prodaju iskazuje se u kapitalu.

U slučaju kada ova sredstva imaju materijano značajan pad ili nastavak pada fer vrijednosti ispod nabavne vrijednosti, koje traje duži vremenski period, to ukazuje da je takvo finansijsko sredstvo obezvrijeđeno. Ako postoji dokaz umanjenja vrijednosti za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, kumulirani gubitak, utvrđen kao razlika između troškova sticanja i trenutne fer vrijednosti, priznaje se u bilansu uspjeha.

Ako se, u narednom periodu, poveća fer vrijednost dužničkih instrumenata priznatih kao raspoloživih za prodaju, a povećanje može biti objektivno povezano sa događajem koji je nastao nakon što je gubitak zbog umanjenja vrijednosti priznat u bilansu uspjeha, gubitak zbog umanjenja vrijednosti se ukida kroz bilans uspjeha, ali najviše do prethodno iskazanog smanjenja.

Kod vlasničkih instrumenata, kasnije otklanjanje smanjenja nije dopušteno kroz bilans uspjeha.

3.23. Ostala rezervisanja

Rezervisanja za odštetne zahtjeve po sudskim sporovima se priznaju kada:

- Banka ima važeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja,
- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava,
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

Kada postoji veći broj sličnih obaveza, vjerovatnoća da se zahtijeva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao cjeline. Rezervisanje se priznaje čak i kada je mala vjerovatnoća odliva sredstava u odnosu na stavku uključenu u istu vrstu obaveza.

Rezervisanja se odmjeravaju po sadašnjoj vrijednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveze.

Ukoliko odliv sredstava za podmirenje obaveze više nije vjerovatan, rezervisanje se ukida.

3.24. Dionički kapital i rezerve

Dionički kapital se sastoji od običnih i povlaštenih dionica i iskazan je u BAM po nominalnoj vrijednosti. Rezerve se formiraju na osnovu odluke Skupštine Banke o usvajanju godišnjeg obračuna i rasporedu dobiti.

3.25. Zakonske rezerve

Zakonske rezerve su kreirane u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Federacije Bosne i Hercegovine koji zahtijeva da se 10% dobiti godine prenosi u zakonske rezerve dok one ne dosegnu 25% dioničkog kapitala. Ako rezerve do kraja pete poslovne godine ne dostignu visinu od 25% dioničkog kapitala, za petu i naredne poslovne godine dioničko društvo je obavezno povećati prijenos u rezerve na 20% godišnje dobiti sve dok rezerve ne dosegnu iznos od 25% dioničkog kapitala. Zakonske rezerve mogu se koristiti za pokriće gubitka sadašnje i prošlih godina. Banka je jačala osnovni kapital usmjeravanjem dobiti u zakonske rezerve, tako da je 31. decembra 2015. godine obezbijedila da zakonske rezerve pokrivaju 87% dioničkog kapitala.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.25. Zakonske rezerve (nastavak)

Zakonske rezerve obuhvataju i rezerve za kreditne gubitke formirane iz dobiti, koje se priznaju u skladu sa propisima (FBA), te nisu raspodjeljive.

Skupština Banke je u 2015. godini donijela odluku o rasporedu zadržane-neraspoređene dobiti iz 2009. godine u iznosu od 965 hiljada BAM u zakonske rezerve Banke.

Zakonske rezerve Banke na dan 31. decembra 2015. godine iznose 46.730 hiljada BAM, od čega se na zakonom propisanih 25% dioničkog kapitala odnosi 13.401 hiljada BAM, na rezerve za kreditne gubitke formirane iz dobiti 3.748 hiljada BAM, a na višak iznad zakonom propisanih rezervi 29.581 hiljadu BAM.

3.26. Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve uključuju promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, te ostale revalorizacione rezerve, koje se odnose na aktuarske dobitke/gubitke u skladu sa MRS 19, a koji proizilaze iz povećanja ili smanjenja sadašnje vrijednosti obaveze za definisana primanja zaposlenih, a zbog promjena u aktuarskim pretpostavkama i iskustvenim prilagođavanjima.

3.27. Vanbilansne preuzete i potencijalne obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne finansijske obaveze i koje vodi u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive i neiskorištene okvirne kredite. Banka navedene preuzete finansijske obaveze iskazuje u bilansu stanja ako i kad iste postanu plative.

3.28. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva i prihodi proistekli iz poslovnih aktivnosti, gdje Banka obavlja poslove agenta koji obuhvataju držanje ili čuvanje sredstava u korist pojedinaca, povjerenika i drugih institucija, uključuju se u finansijske izvještaje Banke na pozicijama Ostale obaveze (napomena 22a) i Prihodi od naknada i provizija (napomena 6a).

3.29. Transakcije sa povezanim licima

Prema definiciji MRS 24 povezane strane su strane koje predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika kontrolišu izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontrolišu zajedno s drugim subjektima,
- pridružena društva u kojima Banka ima značajan uticaj, a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora,
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan uticaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će uticati ili biti pod uticajem povezane osobe u poslovanju sa Bankom,
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontrolisanje aktivnosti Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom posmatranja svake moguće transakcije sa povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.30. Izvještavanje o segmentima

Poslovni segment predstavlja grupu sredstava i poslovnih aktivnosti u pružanju usluga koje podliježu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima.

Geografski segment obezbjeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podliježe rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

Banka prati i objavljuje poslovanje po poslovnim segmentima (država, privreda, stanovništvo) i po geografskom segmentu (filijale).

3.31. Ključne računovodstvene procjene i pretpostavke

Banka vrši procjene i pretpostavke o efektima koje će iznosi sredstava i obaveza sadržani u finansijskim izvještajima imati u narednoj finansijskoj godini. Procjene i prosuđivanja se kontinuirano vrednuju i zasnivaju na historijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Gubici od umanjenja vrijednosti kredita, depozita kod drugih banaka i drugih rizičnih sredstava i vanbilansnih stavki

Banka mjesečno vrši pregled kreditnog portfolia i ostalih rizičnih sredstava i vanbilansne stavke u cilju procjene umanjenja vrijednosti. Banka prosuđuje da li bi se umanjenje vrijednosti kredita trebalo prikazati u izvještaju dobiti i gubitka, te prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju da će doći do smanjenja budućih novčanih tokova od kreditnog portfolia za kredite i garancije prije nego se smanjenje može identifikovati na pojedinačnim kreditima u tom portfoliu.

Otpremnine i godišnji odmori

Troškovi za dugoročna rezervisanja koja se odnose na buduće odlive za otpremnine kod odlaska zaposlenih u penziju, formiraju se na bazi aktuarskog obračuna u skladu sa MRS 19. Za ovaj obračun Banka angažuje ovlaštenog aktuara koji vrši obračun na bazi podataka iz kadrovske evidencije Banke prema predviđenom vremenu penzionisanja zaposlenih. Sadašnja vrijednost buduće obaveze izračunava se primjenom diskontne kamatne stope. Ova rezervisanja se upotrebljavaju isključivo za pokrivanje troškova za koja su i oblikovana. Na kraju svake poslovne godine Banka provjeri realnu vrijednost ovih rezervisanja. Ukoliko se procijeni da su rezervisanja veća ili manja od procijenjenog iznosa, razlika će se odraziti kroz prihod ili rashod.

Ovlašteni aktuar je u 2015. godini uradio izračun rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade za 2015., 2016. i 2017. godinu, u skladu sa MRS 19 i Banka je izvršila potrebna usklađivanja. U godinama kada ovlašteni aktuar ne radi izračun, Banka prema Uputstvu NLB Grupe vrši provjeru potrebnih rezervisanja.

Procijenjena dodatna rezervisanja od 31.12.2015. (uključujući prirast sadašnje vrijednosti priznat kao kamatni trošak), prema važećem aktuarskom izračunu, do 30.09.2016. godine iznose 123 hiljade BAM.

Procjena kratkoročnih rezervisanja za neiskorištene godišnje odmori vrši se prema broju dana neiskorištenih godišnjih odmora na dan bilansa stanja i prosječnoj neto dnevnicu Banke na nivou 2015. godine.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika (nastavak)

3.31. Ključne računovodstvene procjene i pretpostavke (nastavak)

Sudski sporovi

Uprava Banke vrši procjenu iznosa rezervisanja za odliv sredstava po osnovu sudskih sporova na bazi procjene vjerovatnoće da će do odliva sredstava zaista doći prema ugovorenoj ili zakonskoj obavezi iz prošlih perioda. Više informacija o sudskim procesima u toku navodi se u okviru Napomene 26.

Porez na dobit

Banka podliježe obavezi plaćanja poreza na dobit u Federaciji Bosne i Hercegovine i u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine. Banka priznaje obavezu za očekivane efekte pitanja proizašlih iz revizije, na osnovu procjene da li će doći do dodatnog plaćanja poreza. Ukoliko se konačan ishod bude razlikovao od prvobitno knjiženih iznosa, razlika će se odraziti na iznose tekućeg i odloženog poreza na dobit. Prosječna efektivna poreska stopa Banke objavljena je u Napomeni 10.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke

4.1. Strategija upravljanja rizicima

Strategija upravljanja rizicima predstavlja dio ukupnog sistema upravljanja rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju i usklađena je sa poslovnom politikom i strategijom Banke.

U Strategiju su uključene smjernice Strategije rizika NLB Grupe. Osnovna svrha Strategije je definisanje ključnih rizika uz istovremeno postizanje definisanih srednjoročnih strateških ciljeva Banke kao i ispunjavanje svih zahtjeva, kako, lokalnog regulatora, tako i usmjerenja NLB d.d., uključujući i zahtjeve Banka Slovenije i ECB na nivou NLB Grupe.

Strategija definiše koje vrste rizika je Banka spremna preuzeti, koji nisu prihvatljivi za Banku kao i strateške smjernice pri preuzimanju i upravljanju rizicima u Banci.

Ključni principi rizika koji se tiču pretpostavke rizika, uključeni u donošenje poslovnih odluka izraženi su kroz sljedeće kriterije:

- definisanje ciljnih poslovnih aktivnosti koje nisu prihvatljive za Banku u smislu preuzimanja rizika,
- definisanje maksimalno prihvatljivog obima preuzimanja rizika,
- osiguravanje praćenja profitabilnosti pojedinačnih poslova u vezi s preuzetim rizicima.

Glavni rizici uključuju kreditni rizik, rizik likvidnosti, tržišni rizik (uključujući valutni rizik i rizik kamatne stope), operativni rizik i rizik kapitala.

Standardi upravljanja rizicima u NLB Grupi predstavljaju polazište za postavku, organizaciju te aktivnosti na području upravljanja rizicima u Banci, kao članici NLB Grupe. Opisana usmjerenja odnosno »minimalni standardi« na području upravljanja kreditnim, nekreditnim i operativnim rizicima predstavljaju za članice NLB Grupe osnovna polazišta, kojim je potrebno prilagoditi poslovne politike, organizaciju, postupke rada te sistem izvještavanja.

Standardi definišu osnovne smjernice kao i konkretne kratkoročne i dugoročne zadatke, rokove implementacije kao i osobe/odjele koji su za to zaduženi.

Smjernice Standarda upravljanja rizicima NLB Grupe ugrađene su u sljedeća akta:

- Program upravljanja kreditnim rizikom,
- Program upravljanja deviznim rizikom,
- Politike i procedure praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa,
- Politika upravljanja operativnim rizicima,
- Politika upravljanja rizikom likvidnosti,
- Politika upravljanja dužničkim vrijednosnim papirima.

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom

Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja rizik nemogućnosti druge strane da podmiri iznose obaveza u cijelosti po dospelju. Na temelju raspoređivanja plasmana, odnosno zajmoprimaca u rizične skupine, Banka identifikuje, odnosno utvrđuje mogući nivo kreditnih gubitaka, tj. opći kreditni rizik i potencijalni kreditni gubitak.

Procjenu kreditnih gubitaka Banka vrši pojedinačno po svakom dužniku odnosno grupi povezanih lica. Banka redovno prati navedene rizike i preispituje ih u skladu sa internim programima i politikama i Odlukama FBA.

Banka upravlja kreditnim rizikom redovnom analizom sposobnosti postojećih i potencijalnih zajmoprimatelja da otplate svoje obaveze po glavnici i kamata i promjenom kreditnih limita po potrebi u skladu sa utvrđenim procedurama za odobravanje kredita, drugog plasmana, vršenje ulaganja i preuzimanje potencijalne vanbilansne obaveze. Pored toga, svojom izloženosti kreditnom riziku djelomično upravlja i svođenjem na najmanju moguću mjeru svih oblika rizika vezanih za kvalitet, koncentraciju, osiguranje naplate odnosno instrumente za obezbjeđenje naplate (većina kredita osigurana je instrumentima osiguranja i to garancijama, hipotekama i drugim vrstama osiguranja), dospeljuće i valutu.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Sektor za upravljanje rizicima izrađuje Prijedlog za bonitetno razvrstavanje i određivanje gornje granice zaduženja ukoliko je izlaganje Banke kreditnom riziku prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica (kreditni, garancije i akreditivi i dr.) veće od 0,05% osnovnog kapitala Banke.

Za izloženost prema pojedinačnom korisniku ili grupi povezanih lica do 200 hiljada BAM, odluku o bonitetnom razvrstavanju i određivanju gornje granice zaduženja donosi kreditni odbor Sektora za poslovanje sa stanovništvom.

Odluku o bonitetnom razvrstavanju i određivanju gornje granice zaduženja za iznose od 200 hiljada BAM do 400 hiljada BAM donosi kreditni odbor Sektora za poslovanje s privredom, dok za izloženost preko 400 hiljada BAM odluku donosi Kreditni odbor Banke.

Bonitetno razvrstavanje i određivanje gornje granice zaduženja („GGZ“) u skladu s Metodologijom bonitetnog razvrstavanja za pravna lica i grupe povezanih lica izvodi se, ne samo za materijalno važne klijente (izloženost preko 5,0 miliona EUR) i one klijente čije odobravanje plasmana je u nadležnosti Nadzornih odbora članica NLB Grupe (izloženost preko 15% osnovnog kapitala Banke), nego i za sve klijente NLB Grupe odnosno i za klijente koji su isključivo u nadležnosti članica NLB Grupe.

Ukupna izloženost kreditnom riziku	2015.	2014.
Novčana sredstva i računi kod Centralne banke BiH (CBBiH)	206.133	191.392
Plasmani bankama	59.184	76.151
Kreditni komitentima	589.583	579.130
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	54.877	35.990
Ostala finansijska imovina (napomena 17)	1.705	1.721
	<u>911.482</u>	<u>884.384</u>

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Sljedeća tabela prikazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku

<i>Finansijska imovina</i>	Ukupna knjigovodstvena vrijednost	Umanjenje vrijednost	Ukupna neto knjigovodstvena vrijednost
31. decembar 2015.			
Novčana sredstva i računi kod CBBH (napomena 11)	206.133	-	206.133
Plasmani bankama (napomena 12)	59.184	-	59.184
Kreditni komitentima (napomena 13)	662.675	(73.092)	589.583
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (napomena 14)	54.878	(1)	54.877
Ostala finansijska imovina (napomena 17)	3.644	(1.939)	1.705
	<u>986.514</u>	<u>(75.032)</u>	<u>911.482</u>
Potencijalne obaveze (napomena 26)	119.381	(4.004)	115.377
Ukupno	<u>1.105.895</u>	<u>(79.036)</u>	<u>1.026.859</u>
31. decembar 2014.			
Novčana sredstva i računi kod CBBH	191.392	-	191.392
Plasmani bankama	76.151	-	76.151
Kreditni komitentima	656.728	(77.598)	579.130
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	35.993	(3)	35.990
Ostala finansijska imovina	3.495	(1.774)	1.721
	<u>963.759</u>	<u>(79.375)</u>	<u>884.384</u>
Potencijalne obaveze	124.205	(2.253)	121.952
Ukupno	<u>1.087.964</u>	<u>(81.628)</u>	<u>1.006.336</u>

Banka vrši redovne formalne preglede aktive i to individualno za svakog klijenta, a procjena kreditnog rizika se vrši mjesečno na osnovu sljedećih kriterija:

1. urednost klijenta u izmirenju obaveza,
2. ocjena klijentove poslovne, finansijske i kapitalne snage,
3. procjena poslovne pozicije klijenta u okviru privredne grane,
4. ocjena menadžmenta,
5. kvalitet poslovnog odnosa s klijentom,
6. ocjena kvaliteta i utrživosti instrumenata osiguranja naplate potraživanja.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Izloženost kreditnom riziku po osnovu kredita datih komitentima, neto i sredstva kod drugih banaka, po kategorijama, data je u nastavku:

31. decembar 2015.	Banke		Kreditni komitentima		Ukupno	
	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik
Bez rejtinga*	-	-	-	-	-	-
A	58.767	-	345.795	1.156	404.562	1.156
B	417	-	173.581	4.508	173.998	4.508
C	-	-	59.913	13.047	59.913	13.047
D	-	-	34.765	16.417	34.765	16.417
E	-	-	48.621	37.964	48.621	37.964
Ukupno	59.184	-	662.675	73.092	721.859	73.092
Ukupno (neto)	-	59.184	-	589.583	-	648.767

31. decembar 2014.	Banke		Kreditni komitentima		Ukupno	
	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik	Bruto	Rezervisanja za rizik
Bez rejtinga*	-	-	-	-	-	-
A	66.122	-	348.647	976	414.769	976
B	10.029	-	151.855	3.351	161.884	3.351
C	-	-	54.307	7.144	54.307	7.144
D	-	-	47.898	24.248	47.898	24.248
E	-	-	54.021	41.879	54.021	41.879
Ukupno	76.151	-	656.728	77.598	732.879	77.598
Ukupno (neto)	-	76.151	-	579.130	-	655.281

*Banke bez kreditnog rejtinga

Gubici zbog umanjnja vrijednosti i politika rezervisanja

Obezvrijeđeni krediti i hartije od vrijednosti su oni krediti i vrijednosni papiri za koje Banka utvrdi da nije vjerovatno da će moći da naplati svu dospjelu glavnicu i kamatu prema odredbama ugovora o kreditu/vrijednosnim papirima.

Pojedinačno značajna izloženost je ukupno izlaganje Banke kreditnom riziku prema jednom klijentu ili grupi povezanih lica koja prelazi iznos od 100 hiljada KM. Pojedinačna procjena kreditnog rizika se vrši za pojedinačno značajne izloženosti i izloženosti za koje postoji dokaz o umanjenju vrijednosti. Potraživanja od klijenata, koja ne pokazuju znakove umanjenju vrijednosti potraživanja, odnosno za koje procjenjivač misli da će u potpunosti biti naplaćena u ugovorno određenim iznosima i rokovima, ista se označavaju kao bez dokaza o umanjenju vrijednosti potraživanja i uključuju u grupe za zajedničku procjenu umanjenja vrijednosti odnosno rezervisanja.

Banka vrši procjenu ispravke vrijednosti potraživanja koja predstavljaju procjenu Banke o nastalim gubicima u svom kreditnom portfoliju.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Klasifikacija potraživanja se zasniva na analizi kašnjenja u izmirivanju obaveza i indikatora povrata. U slučaju pojedinačne ispravke vrijednosti kredita, budući procijenjeni tokovi gotovine se diskontuju u skladu sa zahtjevima MRS 39, kako bi se došlo do odgovarajućeg iznosa ispravke vrijednosti.

Kolaterali

Za većinu plasmana odobrenih klijentima, Banka zahtijeva sredstva obezbjeđenja.

Obezbjeđenje se najčešće sastoji od jednog ili više instrumenata obezbjeđenja koji slijede:

- zaloga novčanog depozita,
- zaloga vrijednosnih papira,
- zaloga nekretnina uključujući zabilježbu prvenstvenog reda hipoteke,
- zaloga plemenitih metala,
- zaloga pokretnih stvari,
- neopozive garancije,
- osiguranje kod osiguravajuće organizacije,
- mjenice.

Pored navedenih obezbjeđenja za obezbjeđenja plasmana Banke koriste se i:

- sudužništvo,
- cesije i asignacije,
- administrativne zabrane na mjesečna primanja ili saglasnosti o zaplijeni,
- te iznimno jemstvo pravnih i fizičkih lica,

Banka zadržava pravo da zatraži bilo koju drugu vrstu instrumenta (ili varijacije gore navedenih instrumenata) koju smatra neophodnom.

Procjena fer vrijednosti umanjenih sredstava je zasnovana na vrijednosti instrumenta obezbjeđenja procijenjenog u trenutku zaduživanja i ažurira se periodično u skladu sa relevantnom kreditnom politikom.

Kreditna izloženost i vrijednost kolaterala prije diskontiranja za kredite date komitentima i sredstva kod drugih banaka:

	Maksimalna izloženost kreditnom riziku	Fer vrijednost kolaterala
31. decembar 2015.		
Kreditna izloženost, neto	648.767	1.017.167
Vanbilansna izloženost, neto	115.377	112.910
Ukupno	<u>764.144</u>	<u>1.130.077</u>
31. decembar 2014.		
Kreditna izloženost, neto	655.281	1.000.331
Vanbilansna izloženost, neto	121.952	127.111
Ukupno	<u>777.233</u>	<u>1.127.442</u>

Od ukupnog iznosa kolaterala, na dan 31. decembra 2015. godine, na poslovne i stambene nekretnine se odnosi 559.494 hiljada BAM, a ostalo su depoziti, pokretna imovina, zalihe, garancije, administrativne zabrane, jemstva i mjenice.

Na dan 31. decembra 2014. godine, od ukupnog iznosa kolaterala na poslovne i stambene nekretnine odnosilo se 547.277 hiljade BAM.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Dospijeće i umanjenje vrijednosti potraživanja po kreditima, koja obuhvataju kredite komitentima i plasmane bankama, može se prikazati kako slijedi:

	Nedospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Dospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Nedospjela potraživanja za koja je pojedinačno umanjena vrijednost	Dospjela potraživanja za koja je pojedinačno umanjena vrijednost	Nedospjela potraživanja za koja je grupno umanjena vrijednost	Dospjela potraživanja za koja je grupno umanjena vrijednost	Pojedinačno umanjenje vrijednosti	Grupno umanjenje vrijednosti	Ukupno
31. decembar 2015.									
Vlade	-	1.192	-	-	524	2.119	-	(28)	3.807
Kompanije	7.119	-	31.558	44.957	244.007	1.767	(41.451)	(11.637)	276.320
Banke	59.182	-	2	-	-	-	-	-	59.184
Nebankarske finansijske organizacije	40	-	-	-	4.562	-	-	(80)	4.522
Stanovništvo	2.082	8	12.841	19.610	289.682	607	(18.991)	(905)	304.934
Ukupno	68.423	1.200	44.401	64.567	538.775	4.493	(60.442)	(12.650)	648.767
31. decembar 2014.									
Vlade	-	2.385	-	-	573	1.221	-	(17)	4.162
Kompanije	4.693	7	84.227	53.292	200.482	890	(54.550)	(2.985)	286.056
Banke	76.148	-	3	-	-	-	-	-	76.151
Nebankarske finansijske organizacije	-	-	-	-	4.072	-	-	(59)	4.013
Stanovništvo	3.088	16	12.333	20.936	267.818	695	(19.227)	(760)	284.899
Ukupno	83.929	2.408	96.563	74.228	472.945	2.806	(73.777)	(3.821)	655.281

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Starosna struktura potraživanja po kreditima, dospjelih i nedospjelih, a za koje nije ili je izvršeno umanjeње vrijednosti na dan 31. decembra, je kako slijedi (obuhvaćeni su krediti komitentima i plasmani bankama):

	Nedospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Dospjela potraživanja čija vrijednost nije umanjena	Nedospjela potraživanja za koja je pojedinačno umanjena vrijednost	Dospjela potraživanja za koja je pojedinačno umanjena vrijednost	Nedospjela potraživanja za koja je grupno umanjena vrijednost	Dospjela potraživanja za koja je grupno umanjena vrijednost	Pojedinačno umanjenje vrijednosti	Grupno umanjenje vrijednosti	Ukupno
31. decembar 2015.									
Bez kašnjenja	68.423	-	44.401	-	538.775	-	(14.318)	(12.364)	624.917
Do 30 dana	-	1.200	-	734	-	4.217	(222)	(260)	5.669
Od 30 do 90 dana	-	-	-	3.895	-	271	(1.446)	(25)	2.695
Preko 90 dana	-	-	-	59.938	-	5	(44.456)	(1)	15.486
Ukupno	68.423	1.200	44.401	64.567	538.775	4.493	(60.442)	(12.650)	648.767
31. decembar 2014.									
Bez kašnjenja	83.929	-	96.563	-	472.945	-	(18.512)	(3.783)	631.142
Do 30 dana	-	2.405	-	776	-	2.222	(162)	(17)	5.224
Od 30 do 90 dana	-	3	-	5.588	-	575	(2.733)	(19)	3.414
Preko 90 dana	-	-	-	67.864	-	9	(52.370)	(2)	15.501
Ukupno	83.929	2.408	96.563	74.228	472.945	2.806	(73.777)	(3.821)	655.281

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Kreditni portfolio po industrijskim sektorima je prikazana u tabeli ispod. Obračunate kamate i naknade, koje uvećavaju potraživanja po kreditima i plasmane bankama, te razgraničeni unaprijed naplaćeni prihodi (MRS 18), za koje se umanjuju potraživanja po kreditima i plasmani bankama, su u tabeli prikazani na izdvojenim pozicijama.

	BAM	2015. %	BAM	2014. %
Stanovništvo	323.356	44,80	303.392	41,39
Trgovina	165.447	22,92	174.520	23,81
Rudarstvo i industrija	95.951	13,29	102.802	14,03
Finansijske institucije	63.889	8,85	81.478	11,12
Građevinarstvo	24.401	3,38	18.338	2,50
Transport i komunikacije	12.414	1,72	12.663	1,73
Trgovina nekretninama	9.232	1,28	12.164	1,66
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	10.119	1,40	10.065	1,37
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	8.850	1,23	7.471	1,02
Ostalo	8.184	1,13	10.044	1,37
	<u>721.843</u>	<u>100,00</u>	<u>732.937</u>	<u>100,00</u>
Kamate i naknade	3.725		4.257	
Razgraničene unaprijed naplaćene naknade za obradu kredita (MRS 18)	(3.709)		(4.315)	
	<u>721.859</u>		<u>732.879</u>	
Umanjenje: Ispravke vrijednosti	(73.092)		(77.598)	
	<u>648.767</u>		<u>655.281</u>	

Problematični plasmani

Pod problematičnim plasmanima se podrazumijevaju plasmani Banke razvrstani u bonitetne razrede D i E. Upravljanje problematičnim plasmanima se obavlja u Sektoru za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom. Za sve Corporate i SME klijente sa ocjenom D i E čija je ukupna izloženost klijenta ili grupe povezanih lica iznad 1.000 EUR, se odmah po ispunjenju ovih kriterija pristupa proceduri prenosa klijenta iz poslovnih dijelova u Sektor za naplatu i upravljanje nekvalitetnom aktivom.

Sve partije SME i Micro klijenata koje su u kašnjenju preko 45 dana prenose se u Odjel za ranu naplatu. Ukoliko Odjel za ranu naplatu dug po navedenim partijama nije naplatio, a kašnjenje u otplati obaveza iznosi 210 dana i veća su od 10.000 BAM po osnovu glavnog duga, dužan je iste prenijeti u nadležni organizacioni dio radi prenosa u Odjel za rizične plasmane i intezivno praćenje i Odjel za sudsku naplatu. Kreditne partije koje ne prelaze iznos od 10.000 BAM po osnovu glavnog duga u vrijeme prenosa predmeta, direktno se prenosi u Odjel za sudsku naplatu radi pokretanja sudskog postupka.

Nadležni organizacioni dio koji vodi poslovni odnos sa fizičkim licima dužan je sve partije fizičkih lica koje su u kašnjenju preko 45 dana prenijeti u Odjel za ranu naplatu. Ukoliko Odjel za ranu naplatu, dug po navedenim partijama fizičkih lica nije naplatio, a kašnjenje u otplati obaveza koja iznose jednako ili veće od 180 dana i veća su od 10.000 BAM po osnovu glavnog duga u vrijeme prenosa predmeta, dužan je prenijeti u nadležni organizacioni dio radi prenosa u Odjel za rizične plasmane i intezivno praćenje i Odjel za sudsku naplatu. Kreditne partije koje ne prelaze iznos od 10.000 BAM po osnovu glavnog duga direktno prenosi u Odjel za sudsku naplatu radi pokretanja sudskog postupka.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Reprogrami i restrukturiranja

Mjere restrukturiranja uključuju »ustupak« dužniku koji je posljedica pogoršanja ekonomskog i finansijskog položaja klijenta i nemogućnosti otplaćivanja duga pod prvobitno dogovorenim uslovima. »Ustupak« mogu biti promijenjeni uslovi prvobitnog ugovora (aneks) ili novi ugovor (refinansiranje). U takav okvir spadaju i ugovor sa ugrađenom klauzulom o restrukturiranju. Ako dužnik ima finansijske probleme, slučajevi »ustupaka« predstavljaju promjene izvan tržišne osnove ili povoljniji uslovi nego što su bili prvobitni, jer dužnik u restrukturiranju ima privilegovan položaj u poređenju sa sličnim dužnicima.

Ustupak se odnosi na jednu od sljedećih aktivnosti:

- cjelokupno ili djelimično refinansiranje problematičnog dužničkog ugovora, koje ne bi bilo odobreno da dužnik nije u finansijskim problemima;
- izmjena trenutno važećih ugovornih uslova koje klijent ne može da ispunjava zbog finansijskih problema, da bi se omogućilo dovoljno otplaćivanje duga koje ne bi bilo odobreno da klijent nije u finansijskim problemima;
- izvršenje odredbi koje prilikom izvršenja od strane klijenta potonjem omogućuju mijenjanje ugovornih uslova ("klauzula o restrukturiranju") ako je dužnik u finansijskim problemima;
- preuzimanje kolaterala u vlasništvo ("repossession") promjena koja uključuje otplatu pomoću preuzimanja kolaterala u vlasništvo, smatra se mjerom prestrukturiranja ako promjena predstavlja ustupak. Preuzimanje kolaterala u vlasništvo nije mjera prestrukturiranja ako nije ustupak, tj. ako se ne zasniva na finansijskim problemima dužnika i ako preuzimanje u vlasništvo nije sredstvo plaćanja, definisano u ugovoru.

Restrukturiranje obaveza ima za cilj da se klijentu omogući otplata obaveza u skladu sa njegovim realnim mogućnostima, uz obezbjeđenje efikasnije i sigurnije naplate potraživanja Banke. U tom smislu Restrukturiranje obaveza predstavlja izmjenu uslova ugovorenih prilikom odobravanja kredita (npr. produženje rokova otplate, smanjenje kamatne stope i sl.). Odluku o restrukturiranju obaveza klijenta donosi nadležni organ, u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim Odlukom o ovlaštenjima u kreditnom poslovanju. Komitentima, razvrstanim u bonitetnu grupu E, krediti se ne refinansiraju/reprogramiraju.

Restrukturirane izloženosti mogu da budu identifikovane i u nenaplativom (NPE) i u naplativom (PE) dijelu portfolija.

	Broj ponovno ugovorenih kredita	Bruto kreditna izloženost
31. decembar 2015.		
Pravna lica	127	59.144
Fizička lica i poduzetnici	72	821
Ukupno	199	59.965
31. decembar 2014.		
Pravna lica	175	92.220
Fizička lica i poduzetnici	91	973
Ukupno	266	93.193

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.2. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Intenzivno praćenje klijenata

Za klijente koji zahtijevaju pažljivu obradu i praćenje poslovanja, Banka uvodi intenzivno praćenje. Takve klijente Banka zbog različitih uzroka u poslovanju (veliki obim plasmana, izrazito negativan trend poslovanja, povećanje zaduženosti, utvrđivanje adekvatnosti kapitala klijenta, neplaćanje ili neredovno plaćanje obaveza) uvrštava na listu za intenzivno praćenje. Inicijativu za prenos klijenta na intenzivno praćenje, osim nadležnog komercijaliste, može dati Watch Loan Committee (WLC), Sektor za upravljanje rizicima prilikom bonitetnog razvrstavanja i utvrđivanja gornje granice zaduženja, članovi Kreditnog odbora Banke i članovi Uprave Banke. Prilikom prenosa klijenta na intenzivno praćenje neophodno je navesti razloge koji su doveli do inicijative za prenos.

Donošenje odluke o uvrštavanju klijenta na listu za intenzivno praćenje je u nadležnosti Uprave Banke, a na prijedlog Watch loan committee. Intenzivno praćenje znači da praćenje klijenta ostaje u poslovnom dijelu Banke, a u njegovu obradu se uključuju zaposlenici Odjela za rizične plasmane i intenzivno praćenje i zaposlenici Odjela za pravne poslove ili Odjela za sudsku naplatu.

Intenzivno praćenje klijenata prestaje u sljedećim slučajevima:

- razrješenjem svih plasmana Banke prema klijentu (naplatom ili otpisom),
- zbog poboljšanja položaja klijenta i prerazvrstavanja u viši bonitetni razred (ostvaruje ciljne vrijednosti pokazatelja ili drugih postavljenih ciljeva),
- donošenjem odluke o prenosu potraživanja od klijenta u Odjel za rizične plasmane i intenzivno praćenje (u slučaju neispunjavanja strategije, odnosno daljeg pogoršanja položaja),
- prenosom potraživanja od klijenta u Odjel za rizične plasmane i intenzivno praćenje zbog prelaska u bonitetni razred D ili E,
- pokretanjem stečajnog postupka nad klijentom,
- u drugim slučajevima kada rukovodstvo Banke donese odluku o prestanku intenzivnog praćenja klijenta.

Vanbilansne stavke

(a) Obaveze po kreditima

Datumi ugovorenih iznosa finansijskih instrumenata Banke iz vanbilansa kojima se obavezala na kreditiranje komitenata su prikazani u tabeli ispod.

	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2015.				
Obaveze po kreditima	63.247	2.237	-	65.484
Na dan 31. decembra 2014.				
Obaveze po kreditima	65.232	1.108	-	66.340

(b) Ostale finansijske obaveze - garancije

Ostale finansijske obaveze su takođe uključene u tabelu ispod, bazirano na najranijem datumu dospjeća po ugovoru.

	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2015.				
Ostale finansijske pomoći	42.035	11.862	-	53.897
Na dan 31. decembra 2014.				
Ostale finansijske pomoći	45.645	12.220	-	57.865

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.3. Tržišni rizik

Opšti zahtjevi

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih gotovinskih tokova finansijskog instrumenta usljed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proističe iz otvorenih pozicija u kamatnoj stopi, valuti i kapitalnim proizvodima, koji su svi izloženi općim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou proizvoljnosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijene kapitala. Uprava postavlja ograničenja i daje uputstva za praćenje i umanjivanje tržišnog rizika, koje redovno nadgledaju odbori za upravljanje rizikom Banke.

U oblasti upravljanja tržišnim rizicima ključno je razgraničenje odgovornosti između praćenja i upravljanja tržišnim rizicima. Izloženost nekreditnim rizicima redovno prati Odjel za upravljanje nekreditnim rizicima i kontroliše da li su pozicije po pojedinim vrstama rizika u okviru definisanih granica. Otvorenim pozicijama upravlja Odjel za upravljanje bilansom Banke održavajući ih unutar utvrđenih limita.

Mjerenje rizika

Mjerenje izloženosti tržišnim rizicima vrši se u skladu sa zakonskom regulativom i metodologijom za mjerenje izloženosti na nivou NLB Grupe na standardizovanim obrascima. U NLB Grupi provodi se relativno konzervativna politika upravljanja tržišnim rizicima koja se ogleda u odgovarajućim ograničenjima i procedurama u politikama i drugim aktima na nivou NLB Grupe.

Ublažavanje rizika

Odjel za trgovanje dnevnim konverzijama valuta održava deviznu poziciju u zakonski i interno utvrđenim limitima. Odjel za upravljanje bilansom Banke kontinuirano preduzima različite aktivnosti kojima svodi tržišne rizike na najmanju moguću mjeru.

Kontrola i monitoring rizika

Kontrolom rizika prati se usklađenost sa određenim zakonskim i internim limitima. Monitoring i upravljanje tržišnim rizicima podržani su internim metodologijama koje su prilagođene Basel standardima. U skladu sa zahtjevima Banke Slovenije, NLB Grupa osigurava dovoljno kapitala za pokriće potencijalnih neočekivanih gubitaka nastalih zbog izloženosti valutnom i drugim tržišnim rizicima.

4.4. Upravljanje valutnim rizikom

Valutni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjena deviznih kurseva i opasnost da nepovoljne promjene rezultiraju gubicima Banke u BAM (domaćoj valuti). Nivo rizika predstavlja funkciju visine i dužine trajanja izloženosti Banke mogućim promjenama deviznih kurseva, i zavisi od visine zaduženja Banke u inostranstvu i stepena valutne usklađenosti aktive i pasive bilansa i vanbilansa Banke, tj. stepena usklađenosti njenih valutnih tokova.

Izloženost valutnom riziku proizlazi iz kreditnih, depozitnih, investicijskih aktivnosti i aktivnosti trgovanja. Kontrolira se dnevno prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te za aktivu i pasivu denominiranu u stranim valutama. Tokom godine otvorene valutne pozicije uglavnom su se održavale u okviru limita propisanih Odlukama FBA i u okviru internih limita utvrđenih prema metodologiji NLB Grupe.

Obzirom da je u skladu sa Currency board aranžmanom, valuta BAM fiksno vezana za EUR, Banka nije izložena promjenama kursa EUR. Oscilacije ostalih valuta nisu imale značajan utjecaj na izloženost Banke deviznom riziku, obzirom da se otvorenost devizne pozicije svodila na minimum.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.4. Upravljanje valutnim rizikom (nastavak)

Banka je imala sljedeću deviznu poziciju

Na dan 31. decembra 2015.	EUR	USD	BAM	Ostale valute	Ukupno
Finansijska aktiva					
Novčana sredstva i računi kod CBBiH	4.646	348	199.480	1.659	206.133
Plasmani bankama i krediti komitentima	47.306	6.671	181.692	5.169	240.838
Plasmani bankama i krediti komitentima sa deviznom klauzulom	407.929	-	-	-	407.929
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	6.258	-	48.619	-	54.877
Ostala finansijska imovina	488	1	1.215	1	1.705
	<u>466.627</u>	<u>7.020</u>	<u>431.006</u>	<u>6.829</u>	<u>911.482</u>
Finansijske obaveze					
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku	293.934	6.854	337.033	6.545	644.366
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku sa deviznom klauzulom (EUR)	-	-	169.263	-	169.263
Ostale finansijske obaveze	3.671	8	2.023	5	5.707
	<u>297.605</u>	<u>6.862</u>	<u>508.319</u>	<u>6.550</u>	<u>819.336</u>
Devizna pozicija, neto	<u>169.022</u>	<u>158</u>	<u>(77.313)</u>	<u>279</u>	<u>92.146</u>
Na dan 31. decembra 2014.	EUR	USD	BAM	Ostale valute	Ukupno
Finansijska aktiva					
Novčana sredstva i računi kod CBBiH	4.817	270	184.865	1.440	191.392
Plasmani bankama i krediti komitentima	64.308	9.086	194.403	4.352	272.149
Plasmani bankama i krediti komitentima sa deviznom klauzulom	383.132	-	-	-	383.132
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	12.688	-	23.302	-	35.990
Ostala finansijska imovina	592	17	1.022	90	1.721
	<u>465.537</u>	<u>9.373</u>	<u>403.592</u>	<u>5.882</u>	<u>884.384</u>
Finansijske obaveze					
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku	308.189	9.022	333.543	5.635	656.389
Finansijske obaveze po amortiziranom trošku sa deviznom klauzulom (EUR)	-	-	153.720	-	153.720
Ostale finansijske obaveze	3.439	294	2.222	8	5.963
	<u>311.628</u>	<u>9.316</u>	<u>489.485</u>	<u>5.643</u>	<u>816.072</u>
Devizna pozicija, neto	<u>153.909</u>	<u>57</u>	<u>(85.893)</u>	<u>239</u>	<u>68.312</u>

Finansijske obaveze po amortiziranom trošku uključuju obaveze prema bankama, komitentima, uzete kredite i subordinirani dug.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.5. Upravljanje rizikom kamatne stope

Operacije Banke su pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa u onoj mjeri u kojoj kamatonosna aktiva i obaveze dospjevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim trenucima ili u različitim iznosima.

Kod varijabilnih kamatnih stopa, imovina i obaveze Banke podložni su i baznom riziku, koji predstavlja razliku u načinu određivanja cijena raznih indeksa varijabilnih kamatnih stopa, kao što su stopa štednje, šestomjesečni EURIBOR i različite vrste kamata. Aktivnosti upravljanja rizicima usmjerene su na optimiziranje neto kamatnog prihoda u skladu s poslovnom strategijom Banke, uz date tržišne kamatne stope.

Banka je izradila Politiku i procedure praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa čiji je cilj upravljanje i ograničavanje potencijalnog gubitka Banke zbog promjena stranih i domaćih kamatnih stopa koje utiču na ekonomsku i tržišnu vrijednost Banke.

Za postizanje cilja Politike i procedura praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa Banka identifikuje pozicije koje su osjetljive na promjenu kamatnih stopa, priprema podatke za obračun kamatno osjetljivih pozicija, utvrđuje metode mjerenja rizika, utvrđuje kontrolne mehanizme i utvrđuje limite, utvrđuje ovlaštenja i odgovornosti i izvještava.

Svrha upravljanja rizikom kamatne stope, kao segmentom upravljanja aktivom i pasivom, je da odredi optimalnu kamatnu stopu, a samim tim i prihod Banke, uzimajući u obzir uslove na tržištu i konkurentno okruženje, a da istovremeno kamatnu stopu usklađuje sa bančinom aktivom i pasivom. S obzirom na ovaj cilj, veoma je bitno da se procijeni osjetljivost prihoda prema naglim promjenama kamatne stope na tržištu.

U cilju zaštite izloženosti riziku kamatne stope, Banka ugovora varijabilnu kamatnu stopu, usklađuje strukturu kamatonosne aktive i obaveza na koje se plaća kamata i koristi druga sredstva upravljanja rizikom kamatnih stopa.

Banka upravlja kamatnim rizikom tako što:

- adekvatno utvrđuje nivo kamatne marže, odnosno usklađuje visinu kamatnih stopa na pozicijama kamatno osjetljive aktive i pasive, uz istu ročnost i vremenski interval u okviru koga se ponovo utvrđuje visina kamatne stope; i/ili
- obezbjeđuje ročnu usklađenost kamatno osjetljive aktive i pasive (kada je utvrđena fiksna kamatna stopa) odnosno usklađuje rok (vremenski interval za ponovno utvrđivanje kamatnih stopa u slučaju kada se primjenjuje promjenljiva kamatna stopa).

Banka je izložena rizicima koji kroz efekte promjena visine kamatnih stopa na tržištu djeluju na njen finansijski položaj i tokove gotovine. Naredna tabela prikazuje izloženost Banke rizicima od promjene kamatnih stopa. Pozicije aktive i pasive u tabeli su prikazane po knjigovodstvenoj vrijednosti uvećanoj za buduće kamate, po ugovorenim ili preostalim rokovima dospjeća sa stanjem na dan 31. decembra 2015. i 2014. godine.

NLB BANKA d.d., SARAJEVO
 Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2015. godine
 (Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.5. Upravljanje rizikom kamatne stope (nastavak)

	do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	preko 5 godina	Beskamatno	Ukupno
31. decembar 2015.							
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	169.022					37.111	206.133
Plasmani bankama	58.733	451					59.184
Kreditni komitentima	51.673	51.174	214.190	269.567	93.584		680.188
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	43	3	39.145	14.274	1.321	172	54.958
Ostala finansijska imovina						1.705	1.705
Nefinansijska aktiva							
Materijalna i nematerijalna imovina						20.205	20.205
Ostala nefinansijska aktiva						752	752
	279.472	51.628	253.335	283.841	94.905	59.945	1.023.125
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	387					3.056	3.443
Depoziti komitenata	304.141	43.873	131.132	187.987	2.702	106.991	776.826
Obaveze po uzetim kreditima	401	3.493	11.279	26.497	7.397		49.067
Subordinirani dug							
Ostale finansijske obaveze						5.707	5.707
Nefinansijske obaveze							
Ostala rezervisanja						5.484	5.484
Unaprijed naplaćeni prihodi						97	97
	304.929	47.366	142.411	214.484	10.099	121.335	840.624
Izloženost kamatnom riziku, neto	-25.457	4.262	110.924	69.357	84.806	-61.390	182.502

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.5. Upravljanje rizikom kamatne stope (nastavak)

	do 1 mjeseca	1-3 mjesec	3-12 mjeseci	1-5 godina	preko 5 godina	Beskamatno	Ukupno
31. decembar 2014.							
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	152.915	-	-	-	-	38.477	191.392
Plasmani bankama	75.780	308	-	-	-	63	76.151
Kreditni komitentima	53.050	49.064	224.107	258.857	79.092	-	664.170
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	8	7.025	20.394	7.848	432	370	36.077
Ostala finansijska imovina	-	-	-	-	-	1.721	1.721
Nefinansijska aktiva							
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	19.651	19.651
Ostala nefinansijska aktiva	-	-	-	-	-	917	917
	281.753	56.397	244.501	266.705	79.524	61.199	990.079
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	420	-	-	-	-	2.140	2.560
Depoziti komitenata	356.689	24.842	148.736	198.929	1.544	31.938	762.678
Obaveze po uzetim kreditima	29	6.333	14.964	27.017	925	-	49.268
Subordinirani dug	29	167	983	17.268	-	-	18.447
Ostale finansijske obaveze	-	-	-	-	-	5.963	5.963
Nefinansijske obaveze							
Ostala rezervisanja	-	-	-	-	-	3.077	3.077
Unaprijed naplaćeni prihodi	-	-	-	-	-	76	76
	357.167	31.342	164.683	243.214	2.469	43.194	842.069
Izloženost kamatnom riziku, neto	-75.414	25.055	79.818	23.491	77.055	18.005	148.010

U upravljanju kamatnim rizikom Banka koristi simulaciju očekivanih i ekstremnih promjena kamatnih stopa i uticaj tih promjena na izvještaj dobiti i gubitka.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.5. Upravljanje rizikom kamatne stope (nastavak)

U sljedećoj tabeli je prikazan uticaj očekivanih promjena kamatnih stopa na dobit Banke, a da su pri tome sve ostale varijable ostale nepromijenjene:

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembar 2015.

Uvećanje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u BAM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u BAM
+100 bp	1.006	-100 bp	(839)

Osjetljivost bilansa uspjeha na promjenu kamatnih stopa za 31. decembar 2014.

Uvećanje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u BAM	Smanjenje kamatnih stopa	Uticaj na izvještaj dobiti i gubitka u BAM
+100 bp	1.744	-100 bp	(868)

Kamatna osjetljivost kao posljedica promjena tržišnih kamatnih stopa utiče na dvije kategorije:

- visinu neto kamatnih prihoda,
- tržišnu vrijednost pojedinih finansijskih instrumenata (kamatno osjetljivih plasmana i izvora), što posljedično utiče na tržišnu vrijednost kapitala Banke

Osjetljivost bilansa uspjeha u tabeli pokazuje kako bi se promjena tržišnih kamatnih stopa, primijenjena na postojeću otvorenu kamatno osjetljivu poziciju, odrazila na finansijski rezultat Banke.

U skladu s Politikom i procedurama praćenja izloženosti riziku kamatnih stopa Banka mora ispunjavati kriterij utjecaja paralelnog pomjeranja kamatne krivulje za 200 baznih poena, koji primjenjuje na postojeću otvorenu kamatnu poziciju po pojedinim vremenskim intervalima. Efekt simulacije ne smije premašiti 15% kapitala Banke.

Osjetljivost tržišne vrijednosti finansijskih instrumenata na dan 31. decembar 2015. godine

Promjena kamatnih stopa	Efekat simulacije u 000 BAM	Efekat simulacije u odnosu na kapital
200 bp	2.661	2,46%

Osjetljivost tržišne vrijednosti finansijskih instrumenata na dan 31. decembar 2014. godine

Promjena kamatnih stopa	Efekat simulacije u 000 BAM	Efekat simulacije u odnosu na kapital
200 bp	918	1,07%

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.6. Upravljanje rizikom likvidnosti

Definicija

Rizik likvidnosti je vjerovatnoća da Banka u budućnosti neće raspolagati s dovoljno novčanih sredstava za nesmetano obavljanje poslovnog procesa.

Rizik likvidnosti pojavljuje se u finansiranju aktivnosti Banke i u upravljanju pozicijama. Uključuje i rizik nesposobnosti finansiranja imovine u prikladnim rokovima i kamatama i rizik nesposobnosti likvidacije imovine po razumnoj cijeni i u prikladnom vremenskom okviru.

Opšti uslovi

Banka ima pristup različitim izvorima finansiranja. Sredstva se prikupljaju putem velikog broja instrumenata uključujući različite vrste depozita građana i pravnih osoba, uzete zajmove, dionički kapital kao i putem emitovanja obveznica. To povećava fleksibilnost izvora finansiranja, umanjuje zavisnost o jednom izvoru i općenito trošak finansiranja.

Banka nastoji održavati ravnotežu između kontinuiteta finansiranja i fleksibilnosti kroz upotrebu obaveza s različitim dospeljima. Banka kontinuirano procjenjuje rizik likvidnosti identificirajući i prateći promjene u finansiranju koje su potrebne za dostizanje poslovnih ciljeva koji su postavljeni u skladu sa strategijom Banke. Uz to, Banka ima portfolio likvidne imovine kao dio svoje strategije upravljanja rizikom likvidnosti.

Mjerenje rizika

Mjerenje rizika likvidnosti provodi se kroz izvještaj o strukturnoj likvidnosti i gapova likvidnosti koji prikazuju dugoročiji aspekt obezbeđivanja likvidnosti banke (na strani ulaganja, obaveza, veze između ulaganja i obaveza i strukture izvora finansiranja).

Banka redovno provodi stres testove likvidnosti.

Mjerenje izloženosti riziku obavlja se i primjenom Scoring modela.

Kontrola rizika

Banka usklađuje svoje poslovanje obzirom na rizik likvidnosti u skladu sa zakonskim odredbama i internim politikama održavanja rezervi likvidnosti, usklađenosti aktive i pasive te limitima i ciljnim pokazateljima likvidnosti. Odjel za upravljanje bilansom Banke dnevno upravlja rezervama likvidnosti osiguravajući Banci zadovoljenje potreba njenih klijenata.

Praćenje izloženosti riziku likvidnosti

U skladu sa Standardima upravljanja rizicima u NLB Grupi mjesečno se podnosi Izvještaj o strukturnoj likvidnosti u kojem se prate sljedeći odnosi:

- udio izvora NLB-a u bilansnoj sumi,
- visina izvora NLB-a u odnosu na kapital Banke,
- udio nebankarske pasive u bilansnoj sumi,
- udio izvora 30 najvećih nebankarskih deponenata u ukupnoj bilansnoj sumi ,
- odnos bruto kredita i depozita („Loan to deposit ratio“) (bruto krediti nebankarskom sektoru/depoziti nebankarskog sektora),
- odnos neto kredita (umanjenih za ispravke vrijednosti) i depozita (neto krediti nebankarskom sektoru/depoziti nebankarskog sektora),
- Liquidity coverage ratio (LCR) – zalihe visoko kvalitetnih likvidnih sredstava / neto odlivi u sljedećih 30 dana,
- Net Stable Funding Ratio (NSFR) – raspoloživi iznos sredstava za stabilno finansiranje / potrebni iznos sredstava za stabilno finansiranje,
- Udio nezaloženih likvidnih rezervi u ukupnoj aktivi,

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.6. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

- Udio nezaloženih likvidnih rezervi u nestabilnoj pasivi,
- Višak nezaloženih likvidnih rezervi u odnosu na potencijalne odlive pri jakom tromjesečnom stres testu,
- Stabilni depoziti po viđenju.

Mjesečno se izrađuju LGST izvještaji kojima se istovremeno prati ročna struktura aktive i pasive po periodima preostalog dospijea i uticaj stres scenarija na statički prikaz gap-a likvidnosti (novčani tokovi iz ugovorenih poslova) koji je u nadležnosti Odjela za upravljanje rizicima. Na statičku projekciju dograđuje se dinamička koja uključuje plan budućih priliva i odliva u sljedećih godinu dana (dinamički prikaz je u nadležnosti Odjela za upravljanje bilansom Banke). Utvrđeni Stres scenariji se primjenjuju na statičku projekciju i zajedno sa budućim prilivima i odlivima izračunava se nivo potrebnih likvidnih sredstava kojim bi Banka morala raspolagati da bi mogla neometano poslovati u vanrednim okolnostima nastalim zbog hipotetičkih pojačanih odliva.

Banka od početka 2015. godine prati izloženost riziku likvidnosti kroz Scoring modele. Scoring modeli se sastoje od 24 pokazatelja podijeljena na šest grupa: regulatorni pokazatelji, interni pokazatelji likvidnosti i izvora finansiranja, pokazatelji aktive, pokazatelji kapitala, stres test i sistemski rizici.

Konačni rezultat određen je u postotku koji pokazuje u kojoj grupi rizika se Banka nalazi:

1. Nizak rizik likvidnosti	0% - 20%
2. Prihvatljiv rizik likvidnosti	20% - 40%
3. Umjeren rizik likvidnosti	40% - 60%
4. Visok rizik likvidnosti	60% - 80%
5. Ekstremno visok rizik likvidnosti	80% - 100%

Izloženost riziku likvidnosti Banke na dan 31. decembra 2015. godine je niska jer rezultat Scoring modela iznosi 17,63%.

U slučaju izloženosti visokom riziku likvidnosti Banka bi aktivirala Plan za upravljanje rizikom likvidnosti u iznimnim okolnostima.

Tabela u nastavku prikazuje analizu sredstava i obaveza po njihovom dospijeu, a na osnovu preostalog vremenskog perioda od datuma bilansa stanja do dogovorenog datuma plaćanja obaveza.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.6. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

31. decembra 2015.	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Bez ročnosti	Ukupno
<i>Finansijska aktiva</i>							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	206.133	-	-	-	-	-	206.133
Plasmani bankama	58.733	451	-	-	-	-	59.184
Kreditni komitentima	49.111	45.451	192.876	221.189	80.956	-	589.583
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	44	-	39.132	14.219	1.310	172	54.877
Ostala finansijska imovina	1.705	-	-	-	-	-	1.705
<i>Nefinansijska aktiva</i>							
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	20.205	20.205
Ostala nefinansijska aktiva	752	-	-	-	-	-	752
Ukupno	316.478	45.902	232.008	235.408	82.266	20.377	932.439
<i>Finansijske obaveze</i>							
Depoziti banaka	3.443	-	-	-	-	-	3.443
Depoziti komitenata	407.059	42.888	127.563	183.546	2.684	-	763.740
Obaveze po uzetim kreditima	287	3.307	10.589	24.966	7.297	-	46.446
Subordinirani dug	-	-	-	-	-	-	-
Ostale finansijske obaveze	5.697	2	6	1	1	-	5.707
<i>Nefinansijske obaveze</i>							
Ostala rezervisanja	1.217	249	2.392	295	1.331	-	5.484
Unaprijed naplaćeni prihodi	97	-	-	-	-	-	97
Ukupno	417.800	46.446	140.550	208.808	11.313	-	824.917
Izloženost riziku likvidnosti, neto	(101.322)	(544)	91.458	26.600	70.953	20.377	107.522

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.6. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

31. decembra 2014.	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	1-5 godina	Preko 5 godina	Bez ročnosti	Ukupno
Finansijska aktiva							
Novčana sredstva i računi kod CBBH	191.392	-	-	-	-	-	191.392
Plasmani bankama	75.843	308	-	-	-	-	76.151
Kreditni komitentima	49.957	43.317	203.286	214.028	68.542	-	579.130
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	6	7.023	20.383	7.794	414	370	35.990
Ostala finansijska imovina	1.721	-	-	-	-	-	1.721
Nefinansijska aktiva							
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	-	-	19.651	19.651
Ostala nefinansijska aktiva	917	-	-	-	-	-	917
Ukupno	319.836	50.648	223.669	221.822	68.956	20.021	904.952
Finansijske obaveze							
Depoziti banaka	2.560	-	-	-	-	-	2.560
Depoziti komitenata	388.948	22.986	142.093	191.401	-	-	745.428
Obaveze po uzetim kreditima	266	6.183	14.029	25.605	875	-	46.958
Subordinirani dug	19	39	174	14.931	-	-	15.163
Ostale finansijske obaveze	5.954	3	6	-	-	-	5.963
Nefinansijske obaveze	-	-	-	-	-	-	-
Ostala rezervisanja	787	251	1.201	326	512	-	3.077
Unaprijed naplaćeni prihodi	76	-	-	-	-	-	76
Ukupno	398.610	29.462	157.503	232.263	1.387	-	819.225
Izloženost riziku likvidnosti, neto	(78.774)	21.186	66.166	(10.441)	67.569	20.021	85.727

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.7. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

(i) *Plasmani bankama*

Plasmani bankama uključuju međubankarske plasmane. Fer vrijednost plasmana sa fluktuirajućom kamatom i sa fiksnom kamatom predstavlja njihovu knjigovodstvenu vrijednost (Banka ima ograničen portfolio plasmana bankama s fiksnom kamatnom stopom i u pravilu se radi o plasmanima s vrlo kratkim dospeljem).

(ii) *Kredit i avansi dati komitentima*

Fer vrijednost kredita i avansa datih komitentima predstavlja diskontovani iznos očekivanih budućih novčanih tokova od glavnice i kamate. Nakon početnog priznavanja, naknadno se vode po amortizovanoj vrijednosti primjenom metode efektivne kamatne stope. Na datum svakog bilansa stanja Banka procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da li bi finansijska sredstva ili grupe finansijskih sredstava trebala biti umanjena. Smatra se da su finansijsko sredstvo, odnosno grupa finansijskih sredstava, obezvrijeđeni samo ukoliko postoji objektivan dokaz obezvrijeđenja koji proizilazi iz jednog ili više gubitaka nastalih nakon inicijalnog priznavanja sredstva, te ukoliko će pomenuti događaji (gubici) sigurno uticati na procijenjene buduće tokove gotovine.

Fer vrijednost kredita s fiksnom kamatnom stopom procjenjuje se diskontovanjem novčanih tokova primjenom trenutnih važećih kamatnih stopa na kredite sličnih uslova i obilježja. Budući da Banka ima ograničen portfolio zajmova i potraživanja s fiksnom kamatnom stopom i dužim dospeljem, rukovodstvo vjeruje kako se fer vrijednost zajmova i potraživanja ne razlikuje značajno od njihove knjigovodstvene vrijednosti. Fer vrijednosti kredita s varijabilnim prinosom, a čija cijena se redovno preispituje i kod kojih nisu zapažene značajne promjene u kreditnom riziku, uglavnom su približne knjigovodstvenim iznosima i izračunavaju se na temelju analize diskontovanih novčanih tokova primjenom kamatnih stopa uvećanih za maržu kreditnog rizika, kako bi se uvažilo uticaj specifičnog kreditnog rizika protustrane na vrednovanje.

(iii) *Depoziti drugih banaka, komitenata, drugi depoziti, druge pozajmice i subordinirane obaveze*

Za depozite po viđenju i depozite koji nemaju definisano dospelje, fer vrijednost je iznos plativ po viđenju na datum izvještavanja. Procijenjena fer vrijednost depozita s fiksnim dospeljem i s promjenjivom kamatnom stopom približna je knjigovodstvenom iznosu na datum izvještavanja, a temelji se na novčanim tokovima diskontovanim trenutno ponuđenim kamatnim stopama na depozite sličnog preostalog dospelja. Vrijednost dugoročnih odnosa s depozitarima ne uzima se u obzir kod procjene fer vrijednosti. Obzirom na to da većina depozita Banke ima promjenjivu kamatnu stopu koja je ujedno i tržišna stopa, te da dugoročni depoziti s fiksnom kamatnom stopom čine manji dio ukupnih depozita, Uprava vjeruje da nema značajne razlike između fer vrijednosti tih depozita i njihove knjigovodstvene vrijednosti.

Fer vrijednost primljenih kredita izračunava se diskontovanjem budućih novčanih tokova na sadašnju vrijednost (preostalog duga i budućih kamata). Buduće kamate izračunavaju se sa trenutnom vrijednosti Euribora, a na izvještajni datum nema značajne razlike između fer vrijednosti primljenih kredita i njihove knjigovodstvene vrijednosti.

(iv) *Finansijska imovina raspoloživa za prodaju*

U bilansu banke se po fer vrijednosti vode dužnički vrijednosni papiri i vlasnički vrijednosni papiri (ulozi banke u kapital drugih pravnih lica). Svođenje na fer vrijednost obavlja se na kraju svakog mjeseca, a razlika u vrijednosti u odnosu na nabavnu vrijednost knjiži se u korist / na teret kapitala. Na dan 31. decembra 2015. ukupna tržišna vrijednost vrijednosnih papira, uključujući i obračunate kamate, iznosi 54.877 hiljada BAM.

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.7.1. Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koji se mjere po fer vrijednosti na ponavljajućoj osnovi, iz perioda u period

Sljedeća tabela daje informacije o tome kako se utvrđuju fer vrijednosti vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju (posebno tehnike vrednovanja i ulazni podaci koji se koriste). Svođenje na fer vrijednost obavlja se na kraju svakog mjeseca, a razlika u vrijednosti u odnosu na nabavnu vrijednost knjiži se u korist/na teret kapitala.

Fer vrijednost na dan		Hijerarhija fer vrijednosti
31. decembar 2015.	31. decembar 2014.	
Dužnički vrijednosni papiri		
<ul style="list-style-type: none"> • Kraljevina Belgija (obveznice) – 5.215 BAM 	Dužnički vrijednosni papiri: <ul style="list-style-type: none"> • Kraljevina Belgija (obveznice) – 5.625 BAM • Republika Slovenija (obveznice) – 7.023 BAM 	Nivo 1
Dužnički vrijednosni papiri:		
<ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo finansija FBiH (dugoročne obveznice) – 15.573 BAM • Ministarstvo finansija FBiH (kratkoročni trezorski zapisi) – 33.917 BAM 	Dužnički vrijednosni papiri: <ul style="list-style-type: none"> • Ministarstvo finansija FBiH (obveznice i trezorski zapisi) – 22.972 BAM 	Nivo 2
Vlasnički vrijednosni papiri:		
<ul style="list-style-type: none"> • RVP FBiH – 14 BAM • UBBiH – 14 BAM • Privredna banka Sarajevo – 102 BAM • SWIFT Belgija – 42 BAM 	Vlasnički vrijednosni papiri: <ul style="list-style-type: none"> • RVP FBiH – 14 BAM • UBBiH – 14 BAM • Privredna banka Sarajevo – 170 BAM • SWIFT Belgija – 40 BAM • BAMCARD BiH – 132 BAM 	Nivo 3

Na dan 31. decembra 2015. godine, svi vrijednosni papiri su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju (AFS) i služe kao sekundarne rezerve likvidnosti. Vrednovanje se vrši po fer vrijednosti u skladu sa MRS i MSFI. Efekti vrednovanja su iskazani u Izvještaju o promjenama na kapitalu u okviru pozicije Ostala sveobuhvatna dobit/gubitak (Revalorizazione rezerve).

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.7.2. Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Banke koje se ne mjere po fer vrijednosti na ponavljajućoj osnovi

Za stavke finansijske imovine i finansijskih obaveza prikazane u sljedećoj tabeli, Uprava Banke vjeruje da knjigovodstveni iznosi priznati u finansijskim izvještajima približno odgovaraju njihovim fer vrijednostima.

	Hijerarhija fer vrijednosti	31. decembar 2015.		31. decembar 2014.	
		Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
<i>Finansijska imovina</i>					
Plasmani bankama	Nivo 3	59.184	59.184	76.151	76.151
Kreditni komitentima	Nivo 3	589.583	589.583	579.130	579.130
Ostala finansijska imovina	Nivo 3	1.705	1.705	1.721	1.721
Ukupno		650.472	650.472	657.002	657.002
<i>Finansijske obaveze</i>					
Depoziti banaka	Nivo 3	3.443	3.443	2.560	2.560
Depoziti komitenata	Nivo 3	763.740	763.740	745.428	745.428
Obaveze po uzetim kreditima	Nivo 3	46.446	46.446	46.958	46.958
Subordinisani dug	Nivo 3	-	-	15.163	15.163
Ostale finansijske obaveze	Nivo 3	5.707	5.707	5.963	5.963
Ukupno		819.336	819.336	816.072	816.072

4.8. Upravljanje operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizikom kao važan dio poslovanja Banke, omogućava njezino dugoročno uspješno poslovanje i očuvanje njenog ugleda.

U okviru operativnih rizika Banka provodi sljedeće aktivnosti:

- permanentne aktivnosti identifikacije i procjene rizika, odnosno identifikaciju operativnih rizika u svim poslovnim procesima u Banci, novim procesima, novim proizvodima, kao i operativnih rizika vezanih za angažovanje vanjskih izvođača,
- aktivnosti redovne godišnje ponovne identifikacije, odnosno revizije ranije identifikovanih operativnih rizika,
- polugodišnje izvještavanje Odbora za upravljanje operativnim rizicima o gornjoj granici tolerancije rizika, bitnim operativnim rizicima kategorija A i B (i prijedlozima za njihovo savladavanje), kao i o velikim štetnim događajima,
- godišnji izračun operativnog rizičnog profila Banke i uporedni pregled sa rizičnim profilom za prethodnu godinu, te izvještavanje NLB d.d. i Odbora za upravljanje operativnim rizicima,
- mjesečno prikupljanje podataka i izvještavanje o štetnim događajima,
- kvartalno izvještavanje o praćenju i savladavanju operativnih rizika.

U cilju unapređenja procesa upravljanja operativnim rizicima u Banci su provođene sljedeće aktivnosti:

- redovne aktivnosti na adekvatnom upravljanju operativnim rizicima na svim procesima, na novim projektima, zatim kod angažovanja vanjskih izvođača (outsourcing) kao i kod razvoja novih proizvoda, procesa i sistema, te projekata čija je implementacija u toku,

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.8. Upravljanje operativnim rizikom (nastavak)

- trajne aktivnosti na identifikaciji operativnih rizika vezanih za „cyber“ kriminal, neadekvatno djelovanje aplikacija, rizike nepravilno unešenih podataka u aplikacije, rizike prirodnih nesreća, rizike neusklađenosti sa zakonodavstvom, pravilima, propisima, sporazumima, propisanim praksama i etičkim standardima, te druge operativne rizike koji imaju malu vjerovatnost nastanka ali vrlo visok finansijski uticaj ili predstavljaju visok rizik ugleda za Banku, i druge specifične operativne rizike na koje bi željeli skrenuti pažnju.
- poseban naglasak na rizicima usklađenosti (rizik gubitka zbog pravnih sankcija), rizicima ponašanja (rizik gubitka zbog namjernog obmanjivanja klijenata pri predstavljanju proizvoda i usluga, te neodgovarajuće postupanje prema klijentima u rješavanju njihovih pritužbi), rizicima koji proizlazi iz nastalih potencijalnih štetnih događaja, te rizicima od terorističkih napada,
- trajna podrška revizijskih preporuka pri ocjeni adekvatnosti sistema kontrole u pojedinim poslovnim područjima,
- pripreme analiza operativnih rizika na za Banku najznačajnijim poslovnim procesima,
- formiranje i praćenje adekvatnosti formiranih rezervisanja za pokriće operativnih rizika u skladu sa propisima FBA, kao i u skladu sa mjerilima Grupe sa ciljem izrade konsolidovanih izvještaja, te izvještavanje organa Banke, Odbora za upravljanje operativnim rizicima i NLB,
- kvartalno održavanje sjednica Odbora za upravljanje operativnim rizicima,
- kontinuirana edukacija zaposlenika angažovanih na izvođenju procesa identifikacije operativnih rizika i izvještavanju o evidentiranim štetnim događajima, potencijalnim štetnim događajima, kao i povećanju svjesnosti kod svih zaposlenika Banke o prisutnosti ovih rizika u radnoj sredini.

4.9. Upravljanje rizikom kapitala

U skladu sa Zakonom o bankama, upisani osnivački kapital za banke mora iznositi najmanje 15.000 hiljada BAM.

Kapital Banke čine osnovni kapital umanjen za odbitne stavke osnovnog kapitala i dopunski kapital.

Osnovni kapital Banke čine uplaćeni dionički kapital i rezerve Banke i zadržana neraspoređena dobit iz prethodnih godina. Odbitne stavke osnovnog kapitala su: iznos nematerijalne imovine, nepokriveni gubitak iz prethodnih godina, gubitak tekuće godine, knjigovodstvena vrijednost vlastitih dionica u posjedu Banke i iznos negativnih revalorizacijskih rezervi po osnovu efekta promjene fer vrijednosti imovine.

Dopunski kapital Banke čine: iznos opštih rezervi za pokriće kreditnih gubitaka za aktivu Banke procijenjenu kao kategorija A, iznos pozitivnih revalorizacijskih rezervi po osnovu efekta promjene fer vrijednosti imovine, iznos subordiniranih dugova u skladu sa Odlukom FBA, te ostali instrumenti kapitala.

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- obezbijediti usaglašenost sa zahtevima FBA,
- obezbijediti usaglašenost sa standardima NLB Grupe,
- obezbijediti jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke,
- obezbijediti mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz osiguranje prinosa dioničarima.

Banka je u obavezi da održava adekvatnost kapitala na minimalno 12%, a obim i strukturu svog poslovanja mora da uskladi sa pokazateljima poslovanja koji su definisani propisima FBA, tj. Odlukom o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka (Službene novine FBiH broj 03/03, 18/03, 53/06, 55/07, 81/07, 6/08, 86/10, 48/12 i 46/14) i drugim odlukama FBiH iz oblasti nadzora i kontrole rada banaka, i Zakonom o bankama FBiH (Službene novine FBiH broj: 39/98, 32/00, 48/01, 27/02, 41/02, 58/02, 13/03, 19/03, 28/03 i 66/13).

4. Upravljanje finansijskim rizikom Banke (nastavak)

4.9. Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

U okviru regulatornih aktivnosti i usklađivanja sa međunarodnim standardima regulatornog kapitala, Upravni odbor FBA je 30. maja 2014. godine donio Odluku O minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka i kapitalnoj zaštiti, koja sadrži inovirani koncept regulatornog kapitala u odnosu na do sada važeći regulatorni okvir. Stupanjem na snagu ove odluke, prestale su da važe Odluka o minimalnim standardima za upravljanje kapitalom banaka (Službene novine FBiH broj 48/12-prečišćeni tekst) i Odluka o privremenom ograničenju i minimalnim uslovima za isplatu dividendi, diskrecionih bonusa i otkup vlastitih dionica od strane banaka (Službene novine FBiH broj 15/13).

Primjena ove Odluke, u smislu izvještavanja Banke prema FBA, obavezna je od 30. septembra 2014. godine.

Rukovodstvo Banke mjesečno prati pokazatelje adekvatnosti kapitala Banke i druge pokazatelje poslovanja, a izvještaji u propisanoj formi o ostvarenim vrijednostima pokazatelja kvartalno se dostavljaju FBA.

Banka upravlja kapitalom i vrši usklađivanja u skladu sa ciljevima utvrđenim Programom koje je donio Nadzorni odbor, tržišnim promjenama i rizicima karakterističnim za aktivnosti Banke. U zavisnosti od primarnog cilja, Banka prilagođava strukturu kapitala odnosno povećava kapital na sljedeće načine:

- korekcijom iznosa dividende koja se isplaćuje dioničarima, tj. povećanjem dioničkog kapitala iz ostvarene dobiti,
- povećanjem rezervi kapitala iz ostvarene dobiti,
- novom emisijom dionica koja može biti zatvorena i javna,
- povećanjem dopunskih stavki kapitala.

Na dan 31. decembra 2014. godine, svi pokazatelji kapitala Banke su usaglašeni sa svim važećim propisima.

	31. decembar 2015. (procjena)	31. decembar 2014.
Osnovni kapital	95.470	75.756
Dopunski kapital	11.426	27.761
Nedostajuće rezerve za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu	(12.273)	(10.983)
Iznos neto kapitala	94.623	92.534
Ukupna ponderisana rizična aktiva	584.174	579.388
Ukupan ponderisani rizični vanbilans	67.588	71.878
Ukupna ponderisana rizična aktiva i vanbilans	651.762	651.266
Ponderisani operativni rizik (POR)	49.355	50.996
Adekvatnost kapitala na dan 31. decembar	13,5%	13,2%

Podaci prikazani na 31. decembar 2015. godine u trenutku pripreme ovih izvještaja još nisu revidirani s obzirom da je regulatorni rok za reviziju istih 31. maj 2016. godine.

5. Neto prihodi po osnovu kamata

a. *Prihodi po kamatama*

	2015.	2014.
Kreditni	43.411	43.286
Kamatonosni računi depozita kod depozitnih institucija	-	87
Plasmani drugim bankama	9	34
Unwinding (napomena 13)	392	620
Ostali prihodi od kamata i slični prihodi	670	907
Prihodi po kamatama	44.482	44.934
Neto trošak ispravke vrijednosti tokom godine (napomena 13)	35	(81)
Prihodi po kamatama, neto	44.517	44.853

b. *Rashodi po kamatama*

	2015.	2014.
Depoziti	11.868	13.351
Obaveze po kreditima	1.327	1.371
Subordinirani dugovi	305	2.081
Diskontni iznos rezervisanja po MRS 19 (napomena 23a)	85	82
Ostali rashodi po kamatama	260	181
Rashodi po kamatama	13.845	17.066
Neto prihodi od kamata	30.672	27.787

6. Neto prihodi od naknada i provizija

a. *Prihodi od naknada i provizija*

	2015.	2014.
Prihod od naknada za izvršene usluge domaćeg i inostranog platnog prometa	14.425	13.850
Prihod od naknada po garancijama i akreditivima	1.356	1.496
Prihodi od naknada po ostalim aktivnostima	1.656	1.221
Prihodi od naknada	17.437	16.567

b. *Rashodi od naknada i provizija*

	2015.	2014.
Rashodi od usluga platnog prometa i drugih bankarskih usluga	3.868	3.555
Troškovi osiguranja depozita	1.681	1.551
Rashodi od naknada	5.549	5.106
Neto naknade	11.888	11.461

7. Dobit po osnovu kursnih razlika

	2015.	2014.
Prihod od naknada po osnovu kupoprodaje deviza	1.414	1.487
Rashod od naknada po osnovu kupoprodaje deviza	(306)	(156)
	1.108	1.331
Obračunske kursne razlike, neto	39	183
	1.147	1.514

8. Troškovi rezervisanja za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke (neto)

	2015.	2014.
Kreditni komitentima (napomena 13)	6.139	8.103
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (napomena 14)	(2)	2
Gubici od umanjenja vrijednosti udjela (napomena 14)	-	133
Ostala aktiva (napomena 17)	524	591
Potencijalne i preuzete obaveze (napomena 23c)	1.752	578
Rezervisanja za sudske sporove (napomena 23b)	30	6
	<u>8.443</u>	<u>9.413</u>

9. Opći i administrativni troškovi

	2015.	2014.
Zakupnina	1.592	1.339
Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine	1.400	1.477
Održavanje	1.170	1.245
Troškovi marketinga	1.029	727
Usluge	976	885
Troškovi obezbjeđenja	948	969
Troškovi PTT usluga	861	909
Režijski troškovi	746	760
Kancelarijski materijal i sitan inventar	635	528
Naknade FBA	580	537
Troškovi čišćenja	332	349
Troškovi osiguranja imovine i zaposlenih	326	344
Troškovi suda i ostali administrativni troškovi	258	204
Ostali porezi i doprinosi	204	461
Ostali troškovi zaposlenih	141	132
	<u>11.198</u>	<u>10.866</u>

9.a. Troškovi zaposlenih

	2015.	2014.
Neto plate	8.173	7.723
Porezi i doprinosi	5.017	4.724
Topli obrok i troškovi prevoza	1.273	1.267
Regres	525	485
Ostalo	370	249
	<u>15.358</u>	<u>14.448</u>
Rezervisanja za godišnje odmore, jubilarne nagrade i otpremnine (napomena 23a)	245	162
	<u>15.603</u>	<u>14.610</u>

Prosječan broj zaposlenih po ukalkulisanim satima u 2015. godini bio je 430 (2014: 430).

10. Porez na dobit

	2015.	2014.
Dobit prije oporezivanja	8.643	5.954
Poreski nepriznati rashodi	879	1.325
Poreska osnovica	<u>9.522</u>	<u>7.279</u>
Obračunati porez po propisanoj stopi od 10%	952	728
Efektivna poreska stopa	<u>11,02</u>	<u>12,23%</u>

11. Novčana sredstva i računi kod Centralne banke BiH

	2015.	2014.
Novac u blagajni	37.047	38.477
Računi rezervi kod Centralne banke Bosne i Hercegovine		
- Obavezna rezerva	67.711	62.133
- Rezerve likvidnosti iznad obavezne rezerve	101.375	90.782
	<u>206.133</u>	<u>191.392</u>

Obavezna rezerva predstavlja minimalni iznos koji obavezno mora biti deponovan kod Centralne banke Bosne i Hercegovine. Prema Zakonu o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine, obavezna rezerva od 2010. godine predstavlja 10% od prosječnih desetodnevni depozita i pozajmljenih sredstava, sa rokom dospijeća od jedne godine i 7% sa rokom dospijeća preko jedne godine od prosječnih desetodnevni depozita i pozajmljenih sredstava, u BAM. Obavezna rezerva se održava kroz prosječna stanja računa kod Centralne banke Bosne i Hercegovine.

12. Plasmani bankama

	2015.	2014.
Tekući računi kod banaka	54.794	62.040
Stavke u postupku naplate	1	2
Kamatonosni depoziti	4.389	14.109
	<u>59.184</u>	<u>76.151</u>

13. Krediti komitentima

	Kratkoročni krediti		Dugoročni krediti		Ukupno	
	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.
Kreditni građanima	32.146	32.282	292.684	272.604	324.830	304.886
Kreditni preduzećima	187.836	201.367	150.009	150.475	337.845	351.842
	<u>219.982</u>	<u>233.649</u>	<u>442.693</u>	<u>423.079</u>	<u>662.675</u>	<u>656.728</u>
Manje: Rezervisanja za umanjeње vrijednosti	(30.725)	(36.187)	(42.367)	(41.411)	(73.092)	(77.598)
	<u>189.257</u>	<u>197.462</u>	<u>400.326</u>	<u>381.668</u>	<u>589.583</u>	<u>579.130</u>

Kretanje ispravki vrijednosti po kreditima može se prikazati kako slijedi:

	2015.	2014.
1. januar	77.598	80.139
Povećanje ispravki vrijednosti za godinu	36.922	30.155
Smanjenje ispravki vrijednosti	(30.783)	(22.052)
Povećanje za godinu, neto (napomena 8)	6.139	8.103
Smanjenje ispravki vrijednosti po osnovu unwinding-a (napomena 5a)	(392)	(620)
Neto trošak ispravki vrijednosti po kamatama (napomena 5a)	(35)	81
Kursne razlike, neto	-	7
Trajni otpis	(10.218)	(10.112)
31. decembar	<u>73.092</u>	<u>77.598</u>

14. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	2015.	2014.
Dužnički vrijednosni papiri		
Vlada F BiH – Federalno ministarstvo finansija	49.490	22.972
Republika Slovenija – Ministarstvo za finansije	-	7.023
Kraljevina Belgija	5.215	5.625
Vlasnički vrijednosni papiri		
Privredna banka Sarajevo d.d., Sarajevo	102	170
BAMCARD d.d., Sarajevo	-	135
S.W.I.F.T., Belgija	43	40
Registar vrijednosnih papira F BiH, Sarajevo	14	14
Udruženje banaka BiH, Sarajevo	14	14
	<u>54.878</u>	<u>35.993</u>
Manje: Ispravke vrijednosti	(1)	(3)
	<u>54.877</u>	<u>35.990</u>
Kretanje ispravki vrijednosti:	2015.	2014.
1. januar	3	1
Povećanje za godinu, neto (napomena 8)	-2	2
31. decembar	<u>1</u>	<u>3</u>

Struktura vlasničkih ulaganja	Djelatnost	% Vlasništva	Zemlja poslovanja
Udruženje banaka BiH	Djelatnost ostalih članskih organizacija	4,18	Bosna i Hercegovina
Privredna Banka Sarajevo d.d., Sarajevo	Bankarstvo	0,5494	Bosna i Hercegovina
Registar vrijednosnih papira FBiH	Registracija i održavanje podataka o vrijednosnim papirima	0,687	Bosna i Hercegovina
S.W.I.F.T.	Platni promet	0,0054	Belgija

Banka u svom portfoliju ima i sljedeće dužničke vrijednosne papire:

- 275.523 obveznica Vlade Federacije BiH nominalne vrijednosti 1,00 BAM sa rokom dospijeaća 30. juni 2019. godine, na osnovu Odluke o emisiji obveznica po osnovu ratnih potraživanja (Službene novine FBiH br. 47/09), kamatna stopa 2,50% na godišnjem nivou,
- 240.321 obveznica Vlade Federacije BiH nominalne vrijednosti 1,00 BAM sa rokom dospijeaća 30. juni 2020. godine, na osnovu Odluke o emisiji obveznica po osnovu ratnih potraživanja (Službene novine FBiH br. 47/09), kamatna stopa 2,50% na godišnjem nivou;

14. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (nastavak)

- 211.215 obveznica Vlade Federacije BiH nominalne vrijednosti 1,00 BAM sa rokom dospijeća 30. juni 2021. godine, na osnovu Odluke o emisiji obveznica po osnovu ratnih potraživanja (Službene novine FBiH br. 47/09), kamatna stopa 2,50% na godišnjem nivou;
- 211.215 obveznica Vlade Federacije BiH nominalne vrijednosti 1,00 BAM sa rokom dospijeća 30. juni 2022. godine, na osnovu Odluke o emisiji obveznica po osnovu ratnih potraživanja (Službene novine FBiH br. 47/09), kamatna stopa 2,50% na godišnjem nivou;
- 212.136 obveznica Vlade Federacije BiH nominalne vrijednosti 1,00 BAM sa rokom dospijeća 30. juni 2023. godine, na osnovu Odluke o emisiji obveznica po osnovu ratnih potraživanja (Službene novine FBiH br. 47/09), kamatna stopa 2,50% na godišnjem nivou;
- 300 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijeća 13. april 2016. godine, diskontna kamatna stopa je 0,29%,
- 300 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijeća 13. april 2016. godine, diskontna kamatna stopa je 0,34%,
- 500 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijeća 08. juni 2016. godine, diskontna kamatna stopa je 0,60%,
- 500 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijeća 14. septembar 2016. godine, diskontna kamatna stopa je 0,39%
- 500 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijeća 14. septembar 2016. godine, diskontna kamatna stopa je 0,47%
- 500 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijeća 14. septembar 2016. godine, diskontna kamatna stopa je 0,42%
- 200 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijeća 14. septembar 2016. godine, diskontna kamatna stopa je 0,28%
- 200 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijeća 14. septembar 2016. godine, diskontna kamatna stopa je 0,26%
- 200 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijeća 14. septembar 2016. godine, diskontna kamatna stopa je 0,24%
- 200 trezorskih zapisa Federacije BiH, nominalne vrijednosti 10 hiljada BAM sa rokom dospijeća 14. septembar 2016. godine, diskontna kamatna stopa je 0,22%
- 270.000.000 obveznica Kraljevine Belgije nominalne vrijednosti 0,01 EUR sa rokom dospijeća 28. septembar 2016. godine, kamatna stopa je 3,25% na godišnjem nivou,
- 2.000 obveznica Federacije BiH, nominalne vrijednosti 1 hiljadu BAM sa rokom dospijeća 03. decembar 2017. godine, kamatna stopa je 3,95% na godišnjem nivou,
- 2.900 obveznica Federacije BiH, nominalne vrijednosti 1 hiljadu BAM sa rokom dospijeća 13. maj 2018. godine, kamatna stopa je 3,15% na godišnjem nivou,

14. Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (nastavak)

- 3.000 obveznica Federacije BiH, nominalne vrijednosti 1 hiljadu BAM sa rokom dospijeća 03. juni 2018. godine, kamatna stopa je 2,80% na godišnjem nivou,
- 5.001 obveznicu Federacije BiH, nominalne vrijednosti 1 hiljadu BAM, kupljene po višestrukim cijenama, sa rokom dospijeća 18. decembar 2018. godine, kamatna stopa je 2,20% na godišnjem nivou,
- 1.000 obveznica Federacije BiH, nominalne vrijednosti 1 hiljadu BAM sa rokom dospijeća 19. august 2020. godine, kamatna stopa je 3,30% na godišnjem nivou,
- 1.000 obveznica Federacije BiH, nominalne vrijednosti 1 hiljadu BAM sa rokom dospijeća 27. novembar 2022. godine, kamatna stopa je 3,85% na godišnjem nivou.

Pregled vrijednosnih papira po nivoima vrednovanja na dan 31. decembra 2015. godine:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Dužnički vrijednosni papiri	5.215	49.490	-	54.705
Vlasnički vrijednosni papiri	-	-	172	172
Ukupno	5.215	49.490	172	54.877

Pregled vrijednosnih papira po nivoima vrednovanja na dan 31. decembar 2014. godine:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Dužnički vrijednosni papiri	12.648	22.972	-	35.620
Vlasnički vrijednosni papiri	-	-	370	370
Ukupno	12.648	22.972	370	35.990

Banka raspolaže vrijednosnim papirima raspoloživim za prodaju u cilju održavanja sekundarnih rezervi likvidnosti.

U nivo 1 su uvrštene dugoročne obveznice Kraljevine Belgije. Tokom 2015. godine dospjele su kratkoročne obveznice Republike Slovenije nominalne vrijednosti 3.500 hiljade EUR.

Portfelj dužničkih vrijednosnih papira na

nivou 2 sastoji se od dugoročnih obveznica Federalnog ministarstva finansija FBiH u vrijednosti 15.573 hiljada BAM i kratkoročnih trezorskih zapisa Federalnog ministarstva finansija FBiH u vrijednosti 33.917 hiljada BAM.

U nivo 3 su uvršteni vlasnički vrijednosni papiri. Pad vrijednosti od prethodne godine rezultat je prodaje dionica Bamcard d.o.o. Sarajevo i smanjenja vrijednosti dionica Privredne banke Sarajevo za 67,8 hiljada BAM.

15.

15. Materijalna imovina	Zemljište i zgrade	Vozila	Kompjuterska oprema	Ostala oprema	Sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost						
Stanje na dan 1. januara 2014.	27.350	854	5.723	7.787	475	42.189
Povećanja	-	-	-	-	834	834
Prijenosi	576	233	197	231	(1.203)	34
Smanjenja						
- otpisi	-	-	(452)	(576)	-	(1.028)
- prodaja stalnih sredstava	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2014.	27.926	1.087	5.468	7.442	106	42.029
Stanje na dan 1. januara 2015.	27.926	1.087	5.468	7.442	106	42.029
Povećanja	-	-	-	-	1.941	1.941
Prijenosi	320	199	1.250	278	(2.047)	-
Smanjenja						
- otpisi	-	-	(355)	(1.593)	-	(1.948)
- prodaja stalnih sredstava	-	(295)	-	-	-	(295)
Stanje na dan 31. decembra 2015.	28.246	991	6.363	6.127	-	41.727
Akumulirana ispravka vrijednosti						
Stanje na dan 1. januara 2014.	10.972	612	4.702	6.090	-	22.376
Amortizacija perioda	360	118	429	490	-	1.397
- otpisi	-	-	(452)	(575)	-	(1.027)
- prodaja stalnih sredstava	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2014.	11.332	730	4.679	6.005	-	22.746
Stanje na dan 1. januara 2015.	11.332	730	4.679	6.005	-	22.746
Amortizacija perioda	364	100	440	358	-	1.262
- otpisi	-	-	(337)	(1.483)	-	(1.820)
- prodaja stalnih sredstava	-	(264)	-	-	-	(264)
Stanje na dan 31. decembra 2015.	11.696	566	4.782	4.880	-	21.924
Neto knjigovodstvena vrijednost						
31. decembra 2015.	16.550	425	1.581	1.247	-	19.803
Neto knjigovodstvena vrijednost						
31. decembra 2014.	16.594	357	789	1.437	106	19.283

Tokom 2015. i 2014. godine, nekretnine i oprema nisu služili kao kolateral (zalag) za obaveze Banke.

Ukupna nabavna vrijednost materijalne imovine, koja je u cijelosti amortizovana, a još uvijek je u upotrebi, iznosi 7.632 hiljada BAM na dan 31. decembra 2015. godine, dok je na dan 31. decembra 2014. godine iznosila 7.899 hiljada BAM.

16. Nematerijalna imovina

	Licence i softveri
Nabavna vrijednost	
Stanje na dan 1. januara 2014.	4.731
Povećanja	169
Smanjenja-otpisi	-
Stanje na dan 31. decembra 2014.	<u>4.900</u>
<i>Stanje na dan 1. januara 2015.</i>	<i>4.900</i>
Povećanja	172
Smanjenja-otpisi	(417)
Stanje na dan 31. decembra 2015.	<u>4.655</u>
Akumulirana ispravka vrijednosti	
Stanje na dan 1. januara 2014.	4.451
Amortizacija	81
Smanjenja-otpisi	-
Stanje na dan 31. decembra 2014.	<u>4.532</u>
<i>Stanje na dan 1. januara 2015.</i>	<i>4.532</i>
Amortizacija	138
Smanjenja-otpisi	(417)
Stanje na dan 31. decembra 2015.	<u>4.253</u>
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2015.	<u>402</u>
Neto knjigovodstvena vrijednost 31. decembra 2014.	<u>368</u>

Ukupna nabavna vrijednost nematerijalne imovine, koja je u cijelosti amortizovana, a još uvijek je u upotrebi, iznosi 3.942 hiljade BAM na dan 31. decembra 2015. godine, dok je na dan 31. decembra 2014. godine iznosila 4.330 hiljade BAM.

17. Ostala aktiva

	2015.	2014.
<i>Ostala finansijska imovina</i>		
Obračunate naknade za usluge	522	632
Ostala aktiva	<u>3.122</u>	<u>2.863</u>
	3.644	3.495
Manje: Ispravke vrijednosti	<u>(1.939)</u>	<u>(1.774)</u>
	<u>1.705</u>	<u>1.721</u>
<i>Ostala imovina</i>		
Stečena materijalna imovina	818	585
Unaprijed plaćeni troškovi	293	217
Sitan inventar	146	176
Uplaćena akontacija poreza na dobit	7	191
	<u>1.264</u>	<u>1.169</u>
Manje (umanjenje/ispravka vrijednosti):		
Stečena materijalna imovina	(461)	(248)
Ostala nefinansijska imovina	(51)	(4)
	<u>752</u>	<u>917</u>
	<u>2.457</u>	<u>2.638</u>

Kretanje ispravki vrijednosti:

	2015.	2014.
1. januar	2.026	1.471
Povećanje za godinu, neto (napomena 8)	524	591
Kursne razlike, neto	-	-
Trajni otpis	(99)	(36)
31. decembar	<u>2.451</u>	<u>2.026</u>

17. Ostala aktiva (nastavak)

U okviru Ostale imovine Banke, prikazana je i stečena materijalna imovina u iznosu od 818 hiljada BAM na dan 31. decembra 2015. godine, koja se odnosi na nekretnine preuzete za neotplaćena potraživanja.

Cjelokupna stečena materijalna imovina locirana je na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Preuzetu imovinu za neotplaćena potraživanja Banka planira prodati u periodu do godinu dana od dana sticanja. Za imovinu koja se ne proda u roku od godinu dana, radi se evaluacija vrijednosti i priznaje odgovarajuće umanjenje.

18. Depoziti banaka

	2015.	2014.
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	1.495	1.640
NLB Tutunska banka AD Skopje	1.416	434
NLB Montenegrobanka AD Podgorica	118	18
Ostale banke	414	468
	<u>3.443</u>	<u>2.560</u>

19. Depoziti komitenata

	2015.	2014.
Preduzeća:		
Tekući računi		
- u BAM	190.721	190.062
- u stranim valutama	24.164	24.187
Oročeni depoziti		
- u BAM	69.523	84.114
- u stranim valutama	38.913	40.172
	<u>323.321</u>	<u>338.535</u>
Građani:		
Tekući računi		
- u BAM	125.722	111.365
- u stranim valutama	44.427	36.589
Oročeni depoziti		
- u BAM	103.803	93.900
- u stranim valutama	166.467	165.039
	<u>440.419</u>	<u>406.893</u>
	<u>763.740</u>	<u>745.428</u>

20. Obaveze po uzetim kreditima

	2015.	2014.
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	17.346	27.971
European Fund for South-east Europe (EFSE)	9.685	6.571
Slovenska izvozna i razvojna banka d.d., Ljubljana	4.123	6.187
Federalno ministarstvo finansija	15.291	6.197
Ministarstvo razvoja i poduzetništva Tuzlanskog kantona	1	32
	<u>46.446</u>	<u>46.958</u>

Dugoročna pozajmljena sredstva su korištena u svrhu usklađivanja ročne strukture finansijske aktive i finansijske pasive, kao i za plasiranje sredstava.

20. Obaveze po uzetim kreditima (nastavak)

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

Dana 29. aprila 2015. godine otplaćena je posljednja rata dugoročnog kredita kod Nove Ljubljanske banke d.d. Ljubljana odobrenog u iznosu od 6 mio EUR, po kamatnoj stopi koja je jednaka 6-mjesečni EURIBOR + 3,50% godišnje.

Na osnovu GPF (Global Parent Facility), potpisanog između Nove Ljubljanske banke d.d. Ljubljana i Evropske Banke za Obnovu i Razvoj (EBRD), te interesom Banke za dugoročnim kreditom iz izvora EBRD-a, u septembru mjesecu 2011. godine, sa Novom Ljubljanskom bankom d.d., Ljubljana zaključen je Ugovor o kreditu u iznosu od 10 mio EUR za kreditiranje klijenata, registriranih i lociranih u BiH, a koji ispunjavaju uslove precizirane odredbama Ugovora o kreditu sa Novom Ljubljanskom bankom d.d., Ljubljana. Kredit je uzet pod sljedećim uslovima: dospijeće 15. juli 2016. godine, otplata kredita u sedam jednakih polugodišnjih rata, kamatna stopa 6-mjesečni EURIBOR +2,70% godišnje, grace period 2 godine.

U skladu sa Odlukom Nadzornog Odbora Banke, dana 02. oktobar 2014. godine je potpisan Ugovor o kreditu sa Novom Ljubljanskom bankom d.d., Ljubljana u iznosu od 8 mio EUR. Sredstva kredita su namijenjena za uravnoteženje dospjele aktive i pasive banke i isplaćena su u dvije tranše od po 4 miliona EUR. Kredit je uzet pod sljedećim uslovima: dospijeće kredita je 4 godine od posljednjeg datuma isplate, otplata kredita u 8 jednakih uzastopnih polugodišnjih rata, kamatna stopa 6-mjesečni EURIBOR plus marža 3,9 % godišnje, grace period je 6 mjeseci nakon posljednjeg datuma isplate.

European Fund for South-east Europe (EFSE)

Dospijećem posljednje rate kredita 22. septembar 2015. godine, u cijelosti je otplaćen kredit kojeg je Banka u junu mjesecu 2010. godine zaključila sa Evropskim fondom za jugoistočnu Evropu (EFSE). Kredit je bio odobren u iznosu od 10 mio EUR, po kamatnoj stopi koja je jednaka 6-mjesečni EURIBOR plus marža 3,40% godišnje.

U skladu sa planom usvojenim od strane Nadzornog Odbora Banke, predviđeno je zaduživanje Banke kod međunarodnih kreditora u visini rata postojećih uzetih kredita koji dospjevaju u 2015. godini. U skladu sa navedenim, 22. decembra 2015. godine Banka je sa EFSE zaključila Okvirni i Individualni ugovor o kreditu u iznosu od 5 mio EUR. Sredstva po osnovu Individualnog kredita povučena su u jednoj tranši i to 29.12.2015. godine.

Individualni kredit namijenjen je za finansiranje stambenih podkredita fizičkih lica koja imaju državljanstvo i prebivalište u BiH.

Banka je dužna otplatiti kredit EFSE u 10 jednakih uzastopnih polugodišnjih rata u skladu sa planom otplate i uz grace period od dvije godine, pri čemu posljednja rata dospijeva 22. septembar 2022. godine. Kamatna stopa je fiksna i iznosi 2.92%.

Slovenska izvozna i razvojna banka d.d., Ljubljana

U novembru 2007. godine od Slovenske izvozne i razvojne banke d.d., Ljubljana (SID Banka) povučen je kredit od 10 mio EUR sa sljedećim uslovima: rok otplate 10 godina, kamatna stopa 6-mjesečni EURIBOR +1,65% godišnje, grace period godinu dana od datuma isplate.

Kredit se koristi za proširivanje finansiranja klijenata sa većinskim slovenačkim kapitalom kao i za finansiranje nabavke roba i usluga slovenačkog porijekla. Banka je zaključila Konsultantski sporazum sa Novom Ljubljanskom bankom d.d., Ljubljana.

20. Obaveze po uzetim kreditima (nastavak)

Ministarstvo razvoja i poduzetništva Tuzlanskog kantona

Ministarstvo razvoja i poduzetništva zaključilo je sa Bankom dana 13. septembra 2005. godine Okvirni ugovor kojim se regulišu međusobna prava i obaveze ugovornih strana. Ugovor je zaključen na neodređeno vrijeme, pri čemu odredbe Ugovora ugovorne strane mogu sporazumno mijenjati. Sredstvima se kreditiraju fizička i pravna lica koja se bave obrtom, proizvodnjom kao i primarnom i sekundarnom poljoprivrednom proizvodnjom. Banka sa svakim korisnikom kredita zaključuje Ugovor o kreditu uz kamatnu stopu od 4% godišnje i uz maksimalni rok za vraćanje od 5 godina i grace periodom do 1 godine. Na sredstva Ministarstva, koja su odobrena kao kredit Banke, obračunava se kamata od 1% godišnje.

Federalno ministarstvo finansija

Na osnovu Sporazuma o zajmu potpisanog 18. februara 2010. godine između Bosne i Hercegovine i Međunarodne banke za obnovu i razvoj – IBRD (Svjetska banka), Svjetska banka je stavila na raspolaganje Bosni i Hercegovini zajam u iznosu od 47,8 miliona EUR za Projekat poboljšanja dostupnosti finansija malim i srednjim preduzećima. Od ukupnog zajma na Federaciju BiH odnosilo se 28,6 mio EUR.

Na temelju navedenog, između Federalnog ministarstva finansija koje zastupa Federaciju BiH, Fondacije za održivi razvoj i Banke, u septembru 2010. godine je zaključen Ugovor o supsidijarnom finansiranju, na osnovu kojeg je Banka je primala finansijska sredstva radi odobravanja jednog ili više pod-zajmova krajnjim korisnicima prema odredbama i uslovima navedenim u Ugovoru. Za svaki iznos supsidijarnog finansiranja koji se odobrio Banci za kreditiranje krajnjih korisnika, ugovorne strane su potpisale poseban Aneks ovog Ugovora navodeći uslove i rokove pojedinog podzajma. Primarni korisnici projekta su mala i srednja poduzeća koja pridonose rastu regionalne privrede, zapošljavanju i izvozu.

Kamatna stopa za primljena sredstva kredita je 6 mjesečni EuroLIBOR plus marža 1%, a za plasirana sredstva maržu utvrđuje Banka, zavisno od procjene rizika klijenta i instrumenata osiguranja. Odobravanje kredita krajnjim korisnicima za prihvatljive projekte ili finansiranje obrtnog kapitala je 10 odnosno 5 godina zavisno od namjene.

Iznos glavnice ukupnog supsidijarnog finansiranja jednak je sumi iznosa isplaćenih kredita Banke prema krajnjim korisnicima i iznosi 2,08 mioBAM.

Po osnovu novog Sporazuma o zajmu potpisanim 24. jula 2012. godine između Bosne i Hercegovine i Međunarodne banke za obnovu i razvoj – IBRD (Svjetska banka), Svjetska banka je stavila na raspolaganje Bosni i Hercegovini zajam u iznosu od 90,1 mio EUR za Projekat poboljšanja dostupnosti finansija malim i srednjim preduzećima.

Od ukupnog zajma na Federaciju BiH odnosi se 53,9 mio EUR.

S tim u vezi, 31.12.2013. godine je potpisan Ugovor o supsidijarnom zajmu između FBiH, koju zastupa Federalno Ministarstvo Finansija, Fondacije za Održivi razvoj i NLB Banke d.d., Tuzla.

Ministarstvo, po osnovu navedenog ugovora, Banci odobrava supsidijarno finansiranje prihvatljivih projekata i obrtnih sredstava malih i srednjih preduzeća na području FBiH uz iste uslove kreditiranja kao i kod prethodnog ugovora, ali uz utvrđenu gornju granicu supsidijarnog finansiranja u iznosu od 8 mio EUR, sa mogućnošću povećanja.

Supsidijarno finansiranje Banke je identičnog iznosa, dospijeća i grace perioda kao i krediti koje Banka odobrava krajnjim korisnicima.

Za svaki iznos Supsidijarnog financiranja koji se odobrava Banci za kreditiranje krajnjih korisnika Banka dostavlja Fondaciji Zahtjev za povlačenje sredstava, specificirajući uvjete i rokove odobrenog podzajma. Ako Fondacija utvrdi da je Zahtjev za povlačenje sredstava u skladu sa odredbama Ugovora, poslat će Banci obavijest o prihvaćanju Zahtjeva za povlačenje sredstava.

Na osnovu ovog Ugovora, sa 31. decembra 2015. godine je realizovano trinaest podprojekata, odnosno ukupno povučena sredstva iznose od 15,29 mio BAM (7,82 mio EUR).

20. Obaveze po uzetim kreditima (nastavak)

Kamatne stope za uzete kredite mogu se prikazati kako slijedi:

Izvori	Kamatna stopa	
	2015.	2014.
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	6-mjesečni EURIBOR + 2,70% do 3,90%	6-mjesečni EURIBOR + 2,70% do 3,90%
SID Banka , Ljubljana	6-mjesečni EURIBOR + 1,65%	6-mjesečni EURIBOR + 1,65%
European Fund for South-East Europe EFSE	-	6-mjesečni EURIBOR + 3,4%
European Fund for South-East Europe EFSE	Fiksna kamatna stopa 2,92%	-
Ministarstvo finansija FBiH	6-mjesečni EuroLIBOR + 1%	6-mjesečni EuroLIBOR + 1%
Ministarstvo razvoja i poduzetništva TK	1%	1%

21. Subordinirani dug

	2015.	2014.
Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	-	15.163
	-	15.163

U cilju održavanja stope adekvatnosti kapitala iznad 13%, u skladu sa Programom i Politikama, te Planom za održavanje adekvatnog kapitala, Banka sa 31. decembrom 2014. godine imala četiri subordinirana kredita od Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana koji su se uključivali u dopunski kapital Banke.

22. Ostale obaveze

	2015.	2014.
<i>Ostale finansijske obaveze</i>		
Uplaćena sredstva za nedospjela potraživanja po kreditima	2.784	2.535
Neraspoređeni prilivi	1.148	1.670
Obaveze prema zaposlenima	505	39
Obaveze prema dobavljačima	412	600
Obaveze iz komisionih poslova	369	250
Obaveze za poreze i doprinose	76	43
Obaveze za ostale bankarske naknade	23	7
Ostale obaveze	390	819
	5.707	5.963
<i>Ostale nefinansijske obaveze</i>		
Unaprijed naplaćeni prihodi	97	76
	97	76
	5.804	6.039

22. Ostale obaveze (nastavak)

22.a. Upravljanje sredstvima za i u ime klijenata

	2015.	2014.
Privreda	10.702	15.134
Stanovništvo	7.867	7.432
Ukupno plasmani	<u>18.569</u>	<u>22.566</u>
Vlada Tuzlanskog kantona	9.009	5.030
Vlada Sarajevskog kantona	2.815	2.196
Ostale nebankarske finansijske organizacije	7.114	15.590
Ukupni izvori (obaveze)	<u>18.938</u>	<u>22.816</u>
Razlika	<u>369</u>	<u>250</u>

Sredstva kojima Banka upravlja kao povjerenik za i u ime trećih strana, ne predstavljaju sredstva Banke, u bilansu Banke.

Banka upravlja sredstvima u ime i za tuđi račun, plasirana najvećim dijelom u vidu dugoročnih kredita pravnim licima i stanovništvu. Banka ne snosi rizik po ovim plasmanima, a za svoje usluge ostvaruje naknadu.

23. Ostala rezervisanja

	2015.	2014.
Rezervisanja za zaposlene	1.442	816
Rezervisanja za sudske sporove	38	8
Rezervisanja za vanbilansne izloženosti	4.004	2.253
	<u>5.484</u>	<u>3.077</u>

a. Kretanja rezervisanja u skladu sa MRS 19

	2015.	2014.
Početno stanje na dan 1. januara	816	1.034
Troškovi tokom godine	407	162
Oslobađanje rezervisanja za godišnje odmore i jubilarne nagrade	(162)	-
Povećanje za godinu, neto (napomena 9a)	245	162
Diskontni iznos rezervisanja po MRS 19 (napomena 5b)	85	82
(Dodatna rezervisanja)/Oslobađanje preko kapitala	713	(237)
Iskorištena rezervisanja	(417)	(225)
	<u>1.442</u>	<u>816</u>

b. Kretanja rezervisanja za sudske sporove

	2015.	2014.
Početno stanje na dan 1. januara	8	30
Povećanje za godinu, neto (napomena 8)	30	6
Iskorištena rezervisanja	-	(28)
	<u>38</u>	<u>8</u>

c. Vanbilansna rezervisanja

	2015.	2014.
Početno stanje na dan 1. januara	2.253	1.666
Povećanje za godinu, neto (napomena 8)	1.752	578
Kursne razlike, neto	(1)	9
	<u>4.004</u>	<u>2.253</u>

24. Dionički kapital

	2015.	2014.
Broj dionica	382.894	275.751
-Obične dionice	382.712	275.569
-Povlaštene dionice	182	182

Povlaštene dionice su izdane 1991. godine, sa dividendom u iznosu koji je jednak kamatnoj stopi na oročene depozite stanovništva preko 3 godine, primjenjivoj na datum održavanja Skupštine dioničara.

Vlasnička struktura je prikazana u okviru Napomene 1.

U martu 2015. godine Nova Ljubljanska banka d.d. Ljubljana izvršila je dokapitalizaciju Banke putem zatvorene emisije dionica, čime je dionički kapital povećan za iznos od 15.000 hiljada BAM.

	2015.	2014.
1. januar	275.751	275.751
Povećanje broja dionica (emisija dionica)	107.143	-
31. decembar	<u>382.894</u>	<u>275.751</u>

Zarada po dionici

Dionice Banke su dionice kojima se javno trguje na Berzi. Banka izračunava i objavljuje zarade po dionici u skladu sa MRS 33. Osnovne zarade po dionici izračunavaju se dijeljenjem neto dobiti koja pripada dioničarima Banke sa ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica za period (iznosi su u apsolutnim brojevima). Banka nema instrumentata, kao što su konvertibilni dug ili opcije na obične dionice, zbog kojih bi moglo doći do razvodnjene zarade po dionici. Iz tog razloga Banka ne računa razvodnjenu zaradu po dionici, odnosno ona je ista kao osnovna zarada po dionici.

	2015.	2014.
Dobit Banke poslije poreza (u BAM)	7.691.462	5.226.045
Ponderisani broj dionica	360.109	275.569
Osnovna zarada po dionici (u BAM)	21,36	18,96

25. Transakcije sa povezanim stranama

Strane se smatraju povezanim ako jedna strana ima mogućnost da kontroliše drugu stranu ili ima značajan uticaj preko drugih strana u donošenju finansijskih i operativnih odluka.

NLB d.d., Ljubljana je u 100% vlasništvu Republike Slovenije, zbog čega se Republika Slovenija smatra povezanim licem sa Bankom. U transakcije sa povezanim fizičkim licima u 2015. i 2014. godini uključene su transakcije sa članovima Uprave Banke, te članovima njihovih porodica.

Transakcije sa povezanim stranama su dio svakodnevnog poslovanja. Ove transakcije uključuju kredite, depozite, pozajmice, primljene i date garancije i druge potencijalne obaveze.

25. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)

Obim transakcija sa povezanim stranama kao i salda na kraju godine prikazana su u sljedećoj tabeli:

	2015.	2014.
<u>Vlasnik</u>		
Aktiva:		
Kredit i druga potraživanja:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	1	-
Devizni računi:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	5.117	2.143
Razgraničene kamate:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	2	1
Pasiva:		
Depoziti po viđenju:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	1.495	1.640
Obaveze po dugoročnim kreditima:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	17.323	27.996
Obaveze po subordiniranom kreditu:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	-	14.931
Ostale obaveze:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	16	28
Razgraničene kamate:		
- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	84	359
<u>Ostali</u>		
Aktiva:	2015.	2014.
Kredit i druga potraživanja:		
- NLB Razvojna banka a.d., Banja Luka	149	231
- Prvi faktor d.o.o., Sarajevo	-	1.141
- Ministarstvo za finansije Republike Slovenije	-	6.874
- Fizička lica	69	36
Devizni računi:		
- NLB Banka a.d., Beograd	180	104
- NLB Tutunska banka AD, Skopje	44	56
- NLB Montenegrobanka AD, Podgorica	72	56
Kratkoročno oročena sredstva:		
- NLB Razvojna banka, Banja Luka	451	308
Razgraničene kamate:		
- Ministarstvo za finansije Republike Slovenije	-	149

25. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)

Pasiva:

Depoziti po viđenju:

- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	49	1.666
- Prvi faktor d.o.o., Sarajevo	1.243	12
- NLB Tutunska banka AD, Skopje	1.416	434
- NLB Montenegrobanka, Podgorica	118	18
- CBS Invest d.o.o., Sarajevo	85	28
- Fizička lica	73	8

Dugoročni depoziti:

- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	1.050	210
- Fizička lica	25	19

Ostale obaveze:

- NLB Razvojna banka, Banja Luka	21	21
- Prvi faktor d.o.o., Sarajevo	-	4
- NLB Montenegrobanka, Podgorica	5	-
- Fizička lica	1	1

Razgraničene kamate:

- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	-	7
--------------------------------	---	---

Vlasnik

2015.

2014.

Prihodi i rashodi:

Prihodi od kamata:

- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	1	-
--	---	---

Prihodi od naknada:

- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	57	24
--	----	----

Rashodi kamata:

- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	1.148	2.036
--	-------	-------

Rashodi od naknada:

- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	2	10
--	---	----

Ostali prihodi:

- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	1	-
--	---	---

Ostali rashodi:

- Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana	103	88
--	-----	----

Ostali

Prihodi i rashodi:

Prihodi od kamata:

- Prvi Faktor d.o.o., Sarajevo	5	2
--------------------------------	---	---

- Ministarstvo za finansije Republike Slovenije	39	446
---	----	-----

- Fizička lica	2	1
----------------	---	---

Prihodi od naknada:

- Prvi faktor d.o.o., Sarajevo	34	56
--------------------------------	----	----

- NLB Razvojna banka a.d., Banja Luka	135	123
---------------------------------------	-----	-----

- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	41	18
--------------------------------	----	----

- Fizička lica	2	-
----------------	---	---

25. Transakcije sa povezanim stranama (nastavak)

Rashodi kamata:

- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	27	18
- Ministarstvo za finansije Republike Slovenije	-	53
- Fizička lica	1	-

Ostali prihodi:

- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	7	10
--------------------------------	---	----

Ostali rashodi:

- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	1	4
- Ministarstvo za finansije Republike Slovenije	114	-

Garancije i druga jemstva: (izloženost po osnovu vanbilansa, odnosno odobrenih kredita)

- Prvi faktor d.o.o., Sarajevo	2	362
- NLB Leasing d.o.o., Sarajevo	5	5
- Fizička lica	20	8

Primanja članova Uprave

	2015.	2014.
Neto plate	434	337
Porezi i doprinosi	265	206
Ostala primanja	234	165
Porezi i doprinosi	138	91
	<u>1.071</u>	<u>799</u>

26. Potencijalne i preuzete obaveze

Sljedeća tabela prikazuje ugovorene iznose koji se odnose na potencijalne i preuzete obaveze Banke:

	2015.	2014.
Garancije		
- u BAM	35.361	39.890
- u stranim valutama	16.016	15.421
Akreditivi	2.520	2.554
Odobreni neiskorišteni krediti	65.484	66.340
Manje: Ispravka vrijednosti za potencijalne gubitke	(4.004)	(2.253)
	<u>115.377</u>	<u>121.952</u>

26. Potencijalne i preuzete obaveze (nastavak)

Operativni najmovi

Banka iznajmljuje poslovne prostore u cijeloj Bosni i Hercegovini.
Na osnovu ugovora o najmu, preuzete obaveze su sljedeće:

	2015.	2014.
Preuzete obaveze po osnovu najмова	1.592	1.339
	<u>1.592</u>	<u>1.339</u>
	2015.	2014.
Dospijeće do 1 godine	317	311
Dospijeće od 2 do 5 godina	945	712
Dospijeće preko 5 godina	330	316
	<u>1.592</u>	<u>1.339</u>

Sudski procesi u toku

Na dan 31. decembra 2015. godine protiv Banke je u toku 96 sudskih postupaka za koje se vrši ocjena pravnog rizika. Ukupna vrijednost navedenih sudskih postupaka sa stanjem na dan 31. decembar 2015. godine iznosi 21.510 hiljada BAM, 5 hiljada CHF i 1 hiljada USD.

U toku 2015. godine Banka je zaprimila 22 nove tužbe.

U periodu 01.01. – 31.12.2015. godine u korist Banke je okončano 11 sudskih postupaka.

Banka kontinuirano prati pravni rizik, te vrši ocjenu očekivanih troškova s osnova pravnog rizika, uz formiranje adekvatnih rezervacija po ovom osnovu.

27. Poslovanje po segmentima

Segmentna analiza se upotrebljava za interno finansijsko izvještavanje rezultata poslovanja. Segmenti obuhvataju Corporate i SME, Mikro i Stanovništvo i Riznicu. Kamatni prihodi su raspoređeni po segmentima upotrebom internih transfernih cijena (ITC) koje utvrđuje Sektor za upravljanje sredstvima u zavisnosti od uslova koji vladaju na tržištu. Transferne cijene se utvrđuju po ročnosti. Raspored zajedničkih troškova i troškova uslužnih i režijskih centara, vrši se putem odgovarajućih ključeva, odnosno planskih pondera.

Uprava Banke je na redovnoj sjednici održanoj dana 26.5.2015. godine donijela Odluku o skrbništvu nad depozitima, koja se primjenjuje počev od 1.7.2015. godine. Prema ovoj Odluci svi depoziti pravnih lica i države, koji su do tada bili u skrbništvu Sektora za upravljanje sredstvima, prešli su u skrbništvo Sektora za poslovanje sa privredom. Shodno Odluci, došlo je do prerasporeda efekta od transferne cijene i rashoda od kamata između Sektora za poslovanje sa privredom i Sektora za upravljanje sredstvima, kao i do promjene visine ALM-a koji pripada Sektoru za upravljanje sredstvima od 31. jula 2015. godine.

27. Poslovanje po segmentima (nastavak)

Izvještaj o finansijskom položaju segmenata sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine:

	Corporate i SME	Mikro i stanovništvo	Riznica	Ostalo	Banka
AKTIVA					
Novac i novčani ekvivalenti	-	24.419	169.086	12.628	206.133
Vrijednosni papiri AFS	-	-	54.877	-	54.877
Kredit	270.969	318.615	59.183	-	648.767
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	20.205	20.205
Ostala sredstva	117	418	9	1.913	2.457
Ukupno aktiva	271.086	343.452	283.155	34.746	932.439
OBAVEZE					
Depoziti	204.808	559.221	3.029	125	767.183
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	46.446	-	46.446
Subordinirani dug	-	-	-	-	-
Rezervacije za vanbilans i ostale rezervacije	3.486	556	-	1.442	5.484
Ostale obaveze	1.515	2.155	911	1.223	5.804
Ukupno obaveze	209.809	561.932	50.386	2.790	824.917

Izvještaj o finansijskom položaju segmenata sa stanjem na dan 31. decembra 2014. godine:

	Corporate i SME	Mikro i stanovništvo	Riznica	Ostalo	Banka
AKTIVA					
Novac i novčani ekvivalenti	-	24.246	152.915	14.231	191.392
Vrijednosni papiri AFS	-	-	35.990	-	35.990
Kredit	276.836	302.294	76.151	-	655.281
Materijalna i nematerijalna imovina	-	-	-	19.651	19.651
Ostala sredstva	178	285	87	2.088	2.638
Ukupno aktiva	277.014	326.825	265.143	35.970	904.952
OBAVEZE					
Depoziti	75.934	529.874	142.056	124	747.988
Obaveze po uzetim kreditima	-	-	46.958	-	46.958
Subordinirani dug	-	-	15.163	-	15.163
Rezervacije za vanbilans i ostale rezervacije	1.994	265	-	818	3.077
Ostale obaveze	298	2.027	2.583	1.131	6.039
Ukupno obaveze	78.226	532.166	206.760	2.073	819.225

27. Poslovanje po segmentima (nastavak)

Izvještaj o bilansu uspjeha po segmentima za 2015. godinu:

	Corporate i SME	Mikro i stanovništvo	Riznica	Banka
Prihodi po kamatama	17.130	26.708	679	44.517
Rashodi po kamatama	(4.009)	(7.932)	(1.904)	(13.845)
Neto prihodi po osnovu kamata (prije transfernih cijena)	13.121	18.776	(1.225)	30.672
Prihodi/rashodi iz transfernih cijena	(3.589)	(1.677)	730	(4.536)
ALM	-	-	4.536	4.536
Neto prihodi po osnovu kamata (po transfernim cijenama)	9.532	17.099	4.041	30.672
Troškovi rezervisanja za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke	(6.185)	(2.251)	(7)	(8.443)
Neto prihodi po osnovu kamata poslije troškova rezervisanja za gubitke	3.347	14.848	4.034	22.229
Neto nekamatonosni prihodi	1.953	11.015	769	13.737
Ukupni operativni prihodi	5.300	25.863	4.803	35.966
Ukupni troškovi	(3.826)	(21.234)	(2.263)	(27.323)
Dobit prije oporezivanja	1.474	4.629	2.540	8.643

Izvještaj o bilansu uspjeha po segmentima za 2014. godinu:

	Corporate i SME	Mikro i stanovništvo	Riznica	Banka
Prihodi po kamatama	17.804	26.022	1.027	44.853
Rashodi po kamatama	(149)	(8.565)	(8.352)	(17.066)
Neto prihodi po osnovu kamata (prije transfernih cijena)	17.655	17.457	(7.325)	27.787
Prihodi/rashodi iz transfernih cijena	(7.853)	(2.011)	4.804	(5.060)
ALM	-	-	5.060	5.060
Neto prihodi po osnovu kamata (po transfernim cijenama)	9.802	15.446	2.539	27.787
Troškovi rezervisanja za opći kreditni rizik i potencijalne kreditne i druge gubitke	(7.574)	(1.668)	(171)	(9.413)
Neto prihodi po osnovu kamata poslije troškova rezervisanja za gubitke	2.228	13.778	2.368	18.374
Neto nekamatonosni prihodi	1.916	11.434	314	13.664
Ukupni operativni prihodi	4.144	25.212	2.682	32.038
Ukupni troškovi	(3.668)	(21.234)	(1.182)	(26.084)
Dobit prije oporezivanja	476	3.978	1.500	5.954

NLB BANKA d.d., SARAJEVO

Napomene uz finansijske izvještaje - 31. decembar 2015. godine

(Svi iznosi izraženi su u hiljadama BAM, osim ako nije drugačije naznačeno)

---

28. Događaji nakon datuma izvještavanja

Od 31. decembra 2015. godine, nakon datuma bilansa stanja, do datuma predavanja izvještaja nisu se desili događaji koji značajnije utiču na položaj Banke ili zahtijevaju dodatna objašnjenja.